Награда
Десанка Максимовић

Награда Десанка Максимовић
22
Мошо Одаловић
2016

БИБЛИОТЕКА „НАГРАДА ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ”

1
Љубомир Симовић / УЧЕЊЕ У МРАКУ
2
Стеван Раичковић / РАНЕ И КАСНЕ ПЕСМЕ
3
Миодраг Павловић / СРБИЈА ДО КРАЈА ВЕКА
4
Танасије Младеновић / НА КРАЈУ МИЛЕНИЈУМА
5
Матија Бећковић / ОД – ДО
6
Милован Данојлић / РАЗГОРЕВАЊЕ ВАТРЕ
7
Бранислав Петровић / ГРАДИЛИШТЕ
8
Борислав Радовић / ПЕСМЕ
9
Слободан Ракитић / ПЛОВИДБА
10
Радмила Лазић / СРЦЕ МЕЂ ЗУБИМА
11
Милосав Тешић / У ТЕСНОМ СКЛОПУ
12
Алек Вукадиновић / КЊИГА ПРСТЕНОВА
13
Слободан Зубановић / КАД БУДЕМ ИМАО 64 ГОДИНЕ
14
Мирослав Максимовић / ШАПАТ КИШЕ О СЛОБОДИ
15
Рајко Петров Ного / ЧОВЕК СЕ ВРАЋА КУЋИ
16
Мирјана Стефановић / ПРОМАЈА
17
Душко Новаковић / ЗАБАВА ЗА УТУЧЕНЕ
18
Владимир Копицл / ТУФНЕ
19
Милан Ђорђевић / ПЕПЕО У БАШТИ
20
Петар Пајић / ПОЕЗИЈА
21
Тања Крагујевић / ТРН О СВИЛИ

Мошо Одаловић

Добро јутро, Велика Хочо

ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ

Задужбина „Десанка Максимовић”
Народна библиотека Србије

Београд
2017

ПИСМА, ПИСАМЦА, ДОПИСНИЦЕ

УЗЕХ МАЛО ПОТОЊЕГ ВРЕМЕНА

ШАР-ПЛАНИНА, СРЕДСКА

30. СЕПТЕМБРА 1977.

„Где год сам била светом, а видим врайце, помислим да су наши... А после ми се учини: Десанка, ти си мало безобразна!"

23. XI 1985. 17 Београду

MEZHDUNARODNAYA KNIGA
MOSCOW-113095-USSR TELEX 411160

Добросионо уродио!

Vsesojuznoje Objedinenije "Mezhdunarodn... a leading Soviet foreign trade organisati... standing business relations with m... selling, publishing, musical, ph... galleries in 140 countries. V/O "Mezhdunarodna... newspapers and ... languages of the people... ...ish, French, German ... and many other lang... ...exports at foreign firms' ...ers, graphic artists and ...uctions, musical literature, ...and atlases, gramophone records, tape ...ssical and Soviet music, postage stamps for ...film strips, and slides. ...ezhdunarodnaya Kniga" imports books, periodicals, gramophone records, and postage stamps.

Третјаков Art Gallery

Бороти Мемо, уваго ти зо лету песму за Нечкоа, поклону, ти сидиват монах с поздравом и осаемом

4D JUGOSLAVIJA

Мошу Вдоловану
Ниро
„Јединство"
38000 Приштина

ПОШТАНСКО САНДУЧЕ ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ

Колико ли љубави стигне на адресу
Београд, М. Тита 23
Уз љубав, патњу поштари понесу
нашој преблагој Десанки.

Писма, писма данонoћно;
сандуче нарасло к'о гарсоњера!
Свако је слово топло и моћно,
па и сељаково: Алал ти вера!

Увојак сунца, прстохват васионе
шаље Десанки ко год се јавља.
Једна девојчица послала бомбоне:
Узми, молим те, узми због здравља!

Моле Флорика, Мира, Даринка,
Матија, Брана, Стеван:
Спаси нам Крцу затвореника,
добар је песник, мада гневан.

И старац с Косова, шта ли хоће!?
Слово по слово, ипак јасно:
„Синоћ ми неко сасекао воће,
да садим друго, није ли касно?"

Колико ли љубави стигне на адресу:
Београд, Главна улица 23.
Уз љубав патњу поштари понесу
нашој преблагој Десанки.

Послато Десанки 12. септембра 1984. године, док се у Иђалу опорављала од прелома кости, а било је тога у њеном животу. Душан Радовић: „Побогу, Десанка, што не чуваш те ноге, ниси стонога!" Повремено би своју улицу преименовала у Главну. Даринка ми показиваше таква писма. У Сарајеву, пред Олимпијаду, ухапсили су инцидентног Милисава Крсмановића Крцу. Десанка је учтиво молила Хамдију Поздерца, те ослободише ухапшеника. Државних, поузданих адреса нисмо имали. За многе невоље и злодела које нам причињаваху, ма где живели, жалили бисмо се драгим људима – од угледности и поверења.

РАЗГЛЕДНИЦА СА ЦЕРА

Драгомиру Панићу,
ратнику из Рибарице на Церу,
рекоше: – Шајкачо,
убићемо ти опанак
и опанкову веру!

Драгомир премотава претњу:
Гаврило, ауто, пуцањ, мрак...
Спрема се преоравање Србије –
а у с т р о у г а р а к !

Иде на кантар!
Добро је! 70 кг. Скочиватра! Сила!
– Потрошићу четрдесет,
остаће тридесет кила!

Тако нешто 1918.
Рибарици на знање,
јавише с Крфа грчки петли:
Враћа се Драгомир Панић,
многодушни костур
који уме да светли!

Ено, примиче се стотој!
Пшеницу сеје,
у пшеницу се куне.
Испод оранице чека га
фелдцајгмајстер Оскар Пођорек –
господски, у ставу: РАЗУМЕМ!

Средином октобра 1986, у Драгинцу код Лознице, попричах с Драгомиром за приштинско „Јединство”. Онако, узгред, приупитах:
За коју си се државу борио – ону или ову?
Мало је одћутао, па ме пребечи:
– То ниси смео да питаш!

ЗИДАЊЕ ГРОБА

Мирославу Поīовићу,
боīобојажљиво

Као сечица муње,
да га ни сопствено око не примети,
однео М. Поповић
нааајтежи камен са Голог отока.
Тежак до вучјег лудила,
ал примирио се камен у проширеној вени,
у Волги прародитељског крвотока.

Ноћу га чупао из вене.
Збрајао здробљену браћу.
Уби их прејака држава –
из патриотских разлога, већма.
Како ли је тек мору?

Стварно, како се осећа вода,
кад такав оток носи
на својим старим плећ'ма!?

Бејах одојче, кад збуних се на Отоку.
Спарушеног, сред туцаника,
нисте ме ни сахранили...
А какви су то издаци, побогу?
Мора да су вам, Мирославе,
сигуран сам, Поповићу,
однекуд забранили.

Зато те молим строго пов.
као што се моли у судњем часу,
уочи катаклизме, свенародног потопа,
дај мало камена, бар четврт трагача,
за један мајушни гроб,
дужина – твоја стопа.

„Бог се боји човека. Човек је чудовиште, то је историја доказала.” (Сиоран)

Каква смо чудовишта, могао је добри Бог да нас сасвим занемари, испише из људи. Оток су зделали народни хероји, да би Тито постао троструки херој и врховни командант неба и земље. Народни кукавци тражили од добрих људи, патриота, да ломе крвави камен и преслажу га у сопствене гробове. Да ревидирају Небо – по мери комунизма. У постхумно објављеној књизи „Удри банду”, Мирослава Поповића (1926 – 1985) нашла се у поговору и моја песма. Драго ми би; урачунах је у објављену књигу.

НА РУКЕ ЈАКОВУ ГРОБАРОВУ

Приштина,
1. април 1987.

У мојој глави, Јакове,
твоја ме глава заболела.
Би ми је жа' ко травке,
травка међ људе изволела.

Прелистај џаде, призови лептире,
замоли април и птице;
сазнај некако – ниси ли чедо
госпође Смицалице?

Министри одбране траже
длаку у твојој угледности!
Далеко си догурао, Гробе!
До СД безбедности!

Прича се да си позајмљивао
терасе, подруме, шкриње;
где год те нађоше, рекоше:
Ма, какви писци! Свиње!

Шта ћемо, Гробе, Миладине,
ако је и Бог својим промислом
наредио да ти звиждимо
окрвављеном и покислом.

Дојезди из Старог Града,
чујем да туку учесталије;
овде су плавци чуваркуће
– чувају и Бакалије.

Дођи, разбијај чаше,
пиксле и сличне посуде,
овамо ни због флаше,
не бој се, неће да осуде!

Драг ми Гробаров, рођењем Миладин Ковачевић, исти нам дан рођења – 1. април. Писах му у дане кад су Ђорђа Мартиновића набијали на колац и засечену флашу. Војни и политички врхови прикривали су злочин, бранећ тековине револуције од припитог, безазленог Јаше. Хапсили га и тукли... Објављена у „Књижевним новинама”, песма се допала Брани Петровићу. Звао ме и брижно молио да се не играм с политичком мафијом...

ПРОЉЕЋЕ
АМБРА МАРОШЕВИЋА

Југословенски држављанин А. М.
једноставно клиснуо.
Украо врапца, врапчеву жену,
децу, гнездо и липу.
Градоначелник Б. Петровић
пред камерама вриснуо:
Подносим оставку!
Јавите Савезном СУПу и СИПу!

Овај град – рече Петровић –
ова држава, уопште,
тек сада неће моћи да се консолидира.
Отишао је Амбро,
Хрбин без задње поште,
а ваљао би демократији
– народ га цитира!

Инокосни Крсмановић
подноси оставку на вино!
До прве туре, сматра се, одолеће.
Да бар среди капиларе,
да изгледа фино,
кад у Жупањи отвори
„Амброво пролеће”.

Није ли, Амброзије, ипак,
о стратегији реч!?
За мало неба даде земну адресу...
Ако је тако,
имамо наслов већ:
„Где душе добрих настањене јесу”.

Амбро Марошевић, добар, драгоцен чова; Хрват из Жупање. Аутентична, занимљива појава; лирски пијанац, некако дечји. Пријатељи га, од милоште, звахy Хрбин. Изгинуо је у саобраћају (1987), као пешак, одлазећ са Сајма књига. На глас о смрти, јавих му се овако, па кад стигне до њега. Биће му драго...

РАЈКУ ЗАВЕЈАНОМ
НЕК ПАДА СНИЈЕГ
ГОСПОДЕ
ИЗ СЕЋАЊА ПОЧИЊА
СПАВАЈТЕ ШУМСКЕ ЈАГОДЕ
СВЕ МОЈЕ С ВАМА ПОЧИЊА
КАД НАДОЂЕ СТУДЕН ДУШИ, МА И СРЕД ЛЕТА, СЕБИ САМОМЕ НАГЛАС ИЗГОВОРИМ „НЕК ПАДА СНИЈЕГ ГОСПОДЕ". У ТРИ СТРОФЕ БОЛНЕ ИСПОВЕСТИ НАЂЕМ ДА САМ МАЛОДУШАН И ДОЗОВЕМ СЕ САМОПРЕКОРОМ...
КАКО ЈЕ РАЈКУ БИЛО
27./2./2005.
М.

ВОПОПАШАР

Шта то беше ВопопашаР?
ломим главу, знојим грашке,
ал рече ми, хеј салашар:
то је нешто унатрашке.
Раша Попов ВопопашаР
То је онај алармантни.
Само зуцне, књигу проспе!
Што захвати, то упамти,
где га нема – ту и доспе.
Раша Попов ВопопашаР
Лови звезде па их склања,
под шешире и качкете;
уз леп наклон, он поклања
и звезде и ватромете!
Раша Попов ВопопашаР
Каже звезди: Буди крава,
паси небо, кључај жито!
Млечним путем звезда плава
ено тече млековито!
Све у свему, јасна ствар.
ВопопашаР ЈовидаР !

Рашо,
Твоје крштено име Радивој „унатрашке" ојачава смисао: Радивој – ЈовидаР! Чика Јови и деци од Бога дат! (О Божићу 1991)

СТРИЉЕВОЈ КРТИЦИ
РАДОВАНУ ПОПОВИЋУ
ЧУЈЕМ ДА ПРИПРЕМАШ КЊИГУ
О ПИСЦИМА КОЈИ ТОНЕШТО ЦРТУЦКАЈУ.
РАСПИТУЈЕШ СЕ – РЕКОШЕМИ –
ЗА МОЈА НЕКАКВА УМЕЋА.
ОДБОРАВИШ САМ КОКОШИ
ПА НАЋУ ЗРНЦЕ! БОЉИМА ЈЕ ДАТА БОЉА ВРЕЋА!
КОЈЕ ДАНОНОЋНО КЉУЦАЈУ,
ВЕЛИКО ПОШТОВАЊЕ ЗА ОНУ ТЕБИ УДАРИЧКУ КРТИЦУ!
ШАЉЕМ ЈОЈ ДАЛЕКУ! ОВУЖЕЖЕКУ ПРЕЛОМЉЕНУ ЦРТИЦУ:
6. ОКТОБАР 2005.

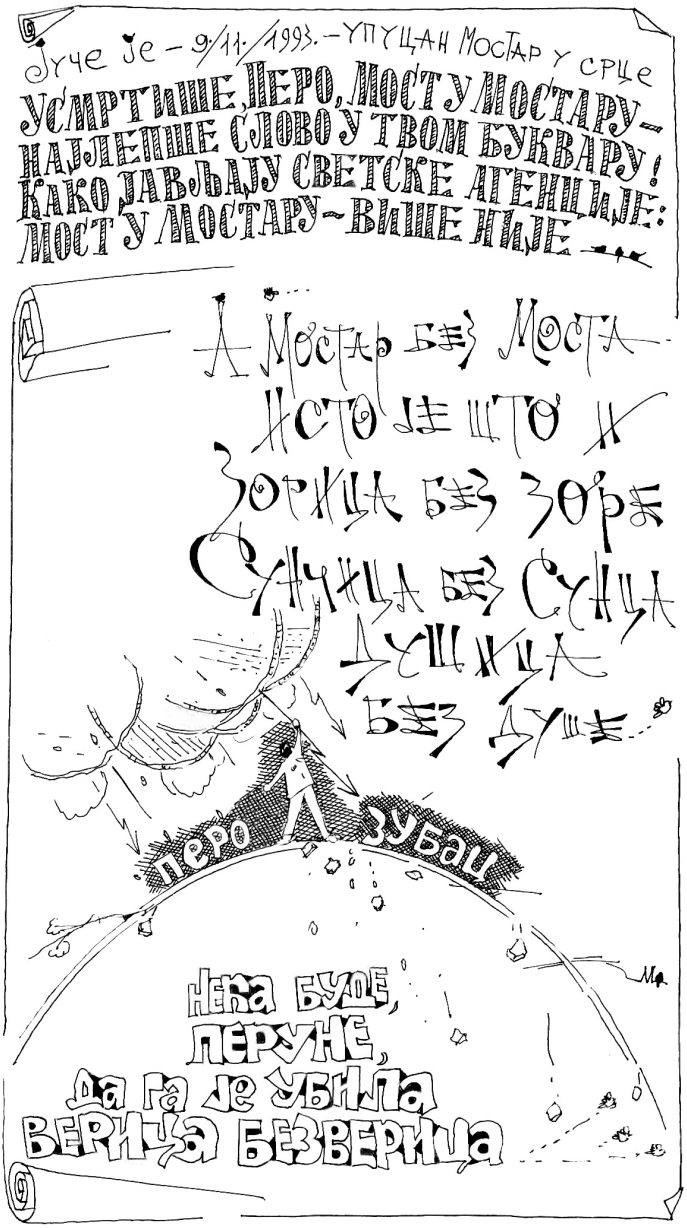
Зуче је – 9/11/1993. – УПУЋАН МОСТАР У СРЦЕ
УСМРТИШЕ, ПЕРО, МОСТ У МОСТАРУ –
НАЉЕПШЕ СЛОВО У ТВОМ БУКВАРУ!
КАКО ЈАВЉАЈУ СВЕТСКЕ АГЕНЦИЈЕ:
МОСТ У МОСТАРУ – ВИШЕ НИЈЕ
А Мостар без Моста
Исто је што и
Зорица без Зоре
Сунца без Сунца
Душица
без Душе
ПЕРО ЗУБАЦ
Нека буде,
Перуне,
да га је убила
ВЕРИЦА БЕЗВЕРИЦА

Ршуме,
ЈЕСИ ЛИ ЗНАО ЦРЊАНСКОГ

Примакла се, Љубо, моја сеоба.
Вук Исакович коња ми кује.
Крећем ко лопов, ноћу, у недоба,
још само душу да препакујем.

Тешко је и пчели кад се сели.
Трмка кроз саће пустила жиле.
Хајде, покушај Небо пресели,
чућеш како Влашићи цвиле.

Пресели одољен, храст, тополу,
пренеси мравињак, поље и шеву.
Хоћу ли малу сеоску школу
икада наћи у Смедереву!?

Чаша извора, нарамак, шуме,
зимска пртина, озебло јање.
Здрав био, Мошо! Како си, куме?
Хоће ли све у пакет да стане?

Пакујем чини петлу под крило.
Глас полазника уз бадњак вежем.
Мајчине сузе, и очевих је било,
биће у коферу, оном најтежем.

Нада мном гори луча макрокозма.
Световид звездано труње спаја.
Песник ће своју снагу да спозна,
тек када оде из завичаја.

Низ Ибар моја Ситница тече;
доћи ће тамо у твоје Дунаво.
Већ си је видео! Ма, шта ми рече!
Ал реци право – је ли ми здраво!?

П.С.
Велика Госпојина, сабор у Грачаници, 1993.

Цртам ти оца, Милоше, танкијем умећем.
Мрштим се. Не иде! Лоше! Нешто ми се неће...
Строг је: С фотоса виче: - Што радиш, кад не умеш!
Јесте, отац је твој - ал ваљда и мене разумеш.
Једна једина тачка - разара или засија;
ал Душан опет подвикне: - Тако бих могао и ја!
Тачка је плодоносно зрно. Цртачев заметак.
Тек, учврслица на трегеру - фијукне као метак!
Звизне ме посред чела: Притегача, сила!
Повратном снагом ластика, оде где је и била.
А док ти ово пишем, преслажем цртеж у слику:
Како је Милошу било у Душана законику!...

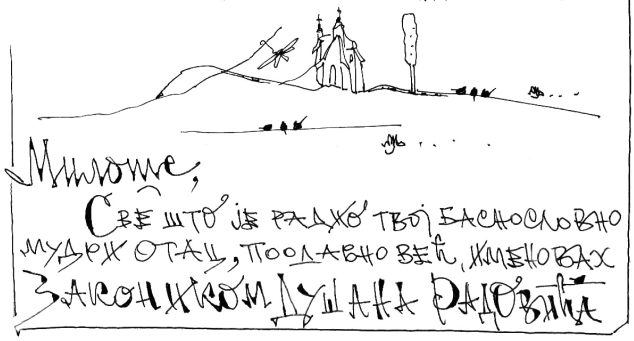

КОЈА ЈЕ УРА

Душку Трифуновићу

Кад ће ово данас да се зове јуче,
да припуштим мало казаљку низ поље!?
Одавно је, Душко, спетљана у клупче,
оно је у мени, јер не зна за боље.

Одозго, с Голеша, клизи тврдо блато.
Сејаћу коприву, плевиће је птице.
Ово ми је жито одавно познато,
роди ли, казаљки правим задушнице.

Задњу је секунду овамо истресла
гаврану у ребро, кртици у плећа,
па је васељена у мрак уситњена.

Ево тражим весла која нас довезла,
да Србију бродим из овог столећа,
јер стало је време за сва времена.

НИЗ КАЗАЉКЕ ИСТЕКЛО

Драгану Радуловићу

Коме се,
ако не брату,
пожалити.
Студено ми,
никад студеније.
Из ове језе
морам до села,
као Јесењин
до Рјазанске губерније.

А тамо сипи меланхолија.
О томе би боље
бољи прозаисти.
Све је у селу
низ казаљке истекло,
само врапци
остали исти.

Као у песми Вита Николића,
врапци људине,
почасни становници!
Молим те, Драгане,
ма шта сликао –
нека и врапци
буду на слици.

ЦРТАНКА
МИЛОВАНА ДАНОЈЛИЋА

Прођоше, Миловане, дани и месеци,
никако врапца да нацрташ деци.

У тебе писање течно као дисање,
ни мрву гумице не даде на брисање.

Лако је речима. Из твоје авлије
лете куд хоће, бирају штампарије.

Ал врабац није сенка око куће,
кад га нацрташ има да цвркуће!

Учих те брижно да окитиш грану,
да цвркућу Сањи, Бори и Стефану!

Знам, цртао си:
усправну, дебелу, косу, танку,
ал то је за писанку,
није за цртанку, Мићо мој!!!

Свеједно, боље је твојим врапцима у Ивановцима, но онима тамо у Француској. Сироти цвркутани никад не знају – у ком грму лежи експлозив. Избегавају хлеб и зрневље. Зар с хлебом у небо, Господе!

ШТО ЛИ НАМ СЕ НЕЋЕ, ЛЕСКО

„А овај крст је Радоја Мркшића.
Стах Бога молећи и зла не мислећи,
а уби ме гром." (На крсту у Ђедићима
код Требиња, 15. Век)

Ни лук јели, ни лук мирисали.
Ништа грому, осим: фала, громе!
Утук-леску у цркве писали,
склањали се сину ветровоме.

Поветарцу, рекав му: Извол'те!
Здраво путуј и поздрави оца!
Горском вуку били прве својте,
сит је био, док падасмо с коца.

Синьим морем ходили, бродили.
Боној алги босиока дали,
боној алги бони апостоли.

Жито наше, ма зрно роди ли,
иноплемство рад весеља пали –
што ли нам се неће, леско, што ли!?

Дара Секулић, Душко, Сладоје – да деле песму на троје! (15. јул 1993)

ЗДРАВ МИ БИО, МОМО! ЈАВИО МИ УЉАРЕВИЋ ДА МИ КЊИГА, С ТВОЈИМ ИЛУСТРАЦИЈАМА ПРЕЛЕПО ИЗГЛЕДА!!! И КАЖЕ МИ, ЦИНИК:
— УЖИВАЊЕ ЈЕ ЗА ГЛЕДАЊЕ; КО ЋЕ ТО ДА ЧИТА!?!
Има наквих какав је Уљар. Све нешто чаркају, злопоглеђају. Нека их какви јесу, кад већ не знају да вређају...
ИМА ИХ КОЈИ КАЖУ ЗА МОЈЕ ЦРТЕЖЕ: ДОБРО ЈЕ, АЛ ВУЧЕ МАЛО НА КАПОРОВО... ТЕК, БУДЕ МИ ЖАО ШТО НЕ ВУЧЕ ВИШЕ...
ПОЗДРАВЉАМ ТЕ М.О.ЈОМ ЛИСНАТОМ ЋИРИЛИЦОМ ТВОЈИМ ПРЕЗИМЕНОМ!
КАПОР
М 1997.

У КОЛУ СРПСКИХ СЕСТАРА

Заѓорки Павловић

Је ли ти тешко, мраве?
Зар опет бољка стара!?
Пожури, малени мој,
у Коло српских сестара!

Зар си побегла, срно,
због вука сустанара?
Врати се, буди срна
у Колу српских сестара!

Зебеш ли, лепа зебо?
Зар нигде Сунца, жара?
Огрej се, крило моје,
у Колу српских сестара!

Зашто си сама, бако?
Ко се о теби стара?
Нађох ти обиље среће
у Колу српских сестара!

Гле, изнад Србије Бог
изнова Србију ствара!
Побожно јецам и молим
у Колу српских сестара!

Пред пут на Змајеве игре (9. јуна 1993) затече ме, телефонским АЛО, драга ми госпођа Заѓорка

Павловић. Председница Кола српских сестара у Приштини, а зове на свечаност, да мало рецитујем. Рекох јој да одох, смислићу нешто за приредбу. У аутобусу до НС написах десетак стихова... Јавише ми после приредбе да је једна лепа Косовчица лепо говорила песму! Ето лепоте – у часима радости, док нас би онамо...

СИРОТИЊСКА, ИЛИ ВЛАСОТИНЦЕ ПЕТКОМ

Професору Станиславу Станковићу

Старци се плаше зиме и када трешња цвета.
њих је тукао северац на многаја љета.

Гле, пада трешњин цвет
као пахуља снежна;
петак преслаже шуму
у кола запрежна.

Ни ово бакарно лето
не вреди петопарца;
шума је једино Сунце
које ће згрејати старца.

Волови пуни туге
довозе огрев из шуме;
низ Власинску улицу падају –
ал ко волове разуме.

Дрвосеча је старац,
а старац је и купац;
кад их саберемо гневне,
само трупина и трупац.

Дете, шта ли то ради дете?
Оно се на трешњи смеје.
Деда је озебло Сунце,
ал зими ће да га греје...

(1996)

Јордане мој, Николићу

Нешто ми се Приштина смрачила; спуштам ролетне, да је не гледам. Све чешће бежим у моје Старо Грацко. Натоварим туге, теглим за тројицу...

Пун сам врабаца који живот своде на прикупљање, па истресање страхова ...

Нацртах ово јутрос, а све ми се причињаваху призрен и шара. Ако је већ тако, нек буде твоје...

Обрадуј се и растужи...

17. окт. 1987.

ПС. И твојој белој кумрији све је теже!

Видех је, Јордане, низ стрмоклети. Молио небом, Богом кумио:
– Ојачај крила, ма куд одлети, Маријо, дели бела кумријо.

ПОД СТО ПЉУВАЧКЕ

Сунчици и Цери, знајући да нису гадљиви на оно давно „пресецање" пљувачке на длану

Кад тражиш нешто, па тражиш бамбадава,
пљуни у руку, рука је најтврда справа!

Сецни са ону десну и викај ВРАЧКА!
Па иди тамо де иде пљувачка!

Јако да пљунеш, немој да ми влажиш,
па дзипај, тркај – да нађеш то што тражиш!

Цврцку се изгубија деда у Ливађе,
пљунуо, сецнуо – и одма га нађе!

Уторник да га изгубиш – до среду ту је;
ал пљувај с некога што јако пљује!

Један Илија најпознат је бија –
нађе ги живце, давно ги изгубија!

Само они дани кад смо мицки били,
под сто пљувачке – сви се истопили!

И још да питам:
Какво је стање у Врање с' ово играње?

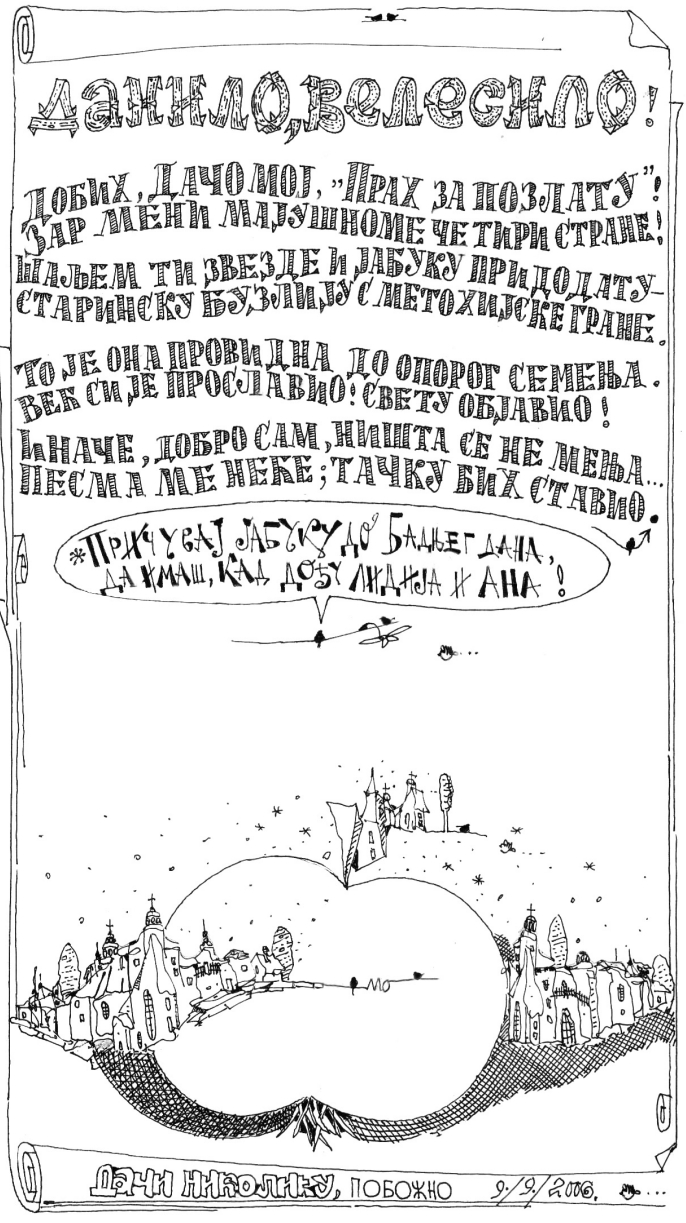
ДАНИЛО, ВЕЛЕСЛО!
ДОБИХ, ДАЧО МОЈ, „ПРАХ ЗА ПОЗЛАТУ"!
ЗАР МЕНИ МАЈУШНОМЕ ЧЕТИРИ СТРАНЕ!
ШАЉЕМ ТИ ЗВЕЗДЕ И ЈАБУКУ ПРИДОДАТУ-
СТАРИНСКУ БУЗОЛИЈУ С МЕТОХИЈСКЕ ГРАНЕ.
ТО ЈЕ ОНА ПРОВИДНА ДО ОПОРОГ СЕМЕЊА.
ВЕК СИ ЈЕ ПРОСЛАВИО! СВЕТУ ОБЈАВИО!
ИНАЧЕ, ДОБРО САМ, НИШТА СЕ НЕ МЕЊА...
ПЕСМА МИ НЕКЕ; ТАЧКУ БИХ СТАВИО.
*ПРИЧУВАЈ ЈАБУКУ ДО БАЊЕГ ДАНА,
ДА ИМАШ, КАД ДОЂУ ЛИЈАНА И АНА!
ДАЧИ НИКОЛИЋУ, ПОБОЖНО 9/9/2006.

ДАРИНКИ ОПУСТОШЕНОЈ

Кад ономад ухапсише Фљору Бровину,
знали смо, Дарја, у сваку ће новину!

Светске агенције штрикају, везу;
преслажу Фљору у Мајку Терезу.

Песникиња, лекар, узданица Балкана!
Хавијер Солана пописивач рана...

Кад сажмемо причу у тврди сажетак –
црно ће нам доћи у црни петак.

У шиптарску бесу књижим и њену робију.
Страх ме за село. Све ће да ми побију.

П.С.
Од Старих Словена, Илира и Инка
нико да упита: Како је Даринка?

Јави, да објавим бар сузу васцелу –
имаш ли у Приштини гробљанску парцелу?

15./12./ 1999. године, у дане хапшења Фљоре Бровине. Ово стиховање прочитах мојој Дарји на: 038/ 511 411 Могле су и НВО да је чују, ал плаћане су да не чују...

ТВРДОЛОМЧЕ

Ђорђу Сладоју

Кад је громче угрмело испод крова,
тад по нама и врапцима сто страхова.

Чини ми се да сам чуо: – Аха, ту сте!
Воле груби тако нешто да изусте.

Село громче, па нас гледа, намигује,
ми ћутимо и дрхтимо – шта је, ту је.

И чекамо кад ће громче да утрне,
да се нађе на лопати земље црне.

Да му кажем: – Аха, ту си, лудо громче!
Средићу те, бићеш кликер, тврдоломче!

Ево га, у џепу ћути, дрхти, кућа;
нека дође, да га нађе мама муња..

Октобра, негде 2002. чујем се с Ђорђом Сладојем. Пита – шта радим? Кажем да је неко невреме – грми, страх ме, а нико ми не верује!? Каже ми: – Ја ти вјерујем, мој Мошо. То су наши давни, чобански страхови...

Eva Balassa
БЕОГРАД
ВЕЛЕБИТСКА 64
СУБОТИЦА
ЕВА
11300
11000 BEOGRAD
R. № 15214
ПОЖАРЕВАЧКА 33 БЕОГРАД
РАДОМИР СТЕВИЋ РАС
ОСЕЋАМ СЕ КАО НА ПИЈАЦИ. ТРПАМ СЛОВА У ТРГОВЧЕВУ КЕСУ.
ВЕРУЈ МИ, ПИШЕМ ЗЕБЊОМ. ЗБУНИ МЕ ПОМИСАО ИСТОГА ЧАСА
ДА НЕПРИЈАТНО ЈЕ (УВРЕДЉИВО) СЛАТИ БИЛО ШТА НА ТВОЈУ АДРЕСУ,
КАД СУ ВЛАСНИКУ НАЈЛЕПШЕГ РУКОПИСА РАДОМИРА СТЕВИЋА РАСА.
* А како да се не јавим, кад јуче добих баснословно лепу „Сребрну постељу" !!!
ОВОГ МИ ЧАСА, СЛОВО ПО СЛОВО,
У ДИСТИХ ИЗВОЛЕЛО:
БЛАГО ТВОМ СРЦУ, БАР ЗНА
КОГА ЈЕ ВОЛЕЛО!
2. Јул 2004.
Мошо

СНИЈЕГ НА ШАВНИКУ

Шавничком професору српског језика Обраду Јелићу. Чујем јутрос – 27./2./2005. да имате 2,19 снијега. Машала, родило!

Је ли оно пахуља убила кокош? Јес!
Опак искривила! И чашу на бандери!
Пахуља – грудва, ледени бјелокрес,
и фијук и звијук – када засјевери.

Ако те клепи у око, с онијем другим живи.
Ако падне на праг, зови чељад па гурај!
Чекаш ли прољеће, поштено шију искриви;
нема ли га о Васкрсу, до љета дежурај!

Има снијега за пе-шес мањих држава.
Буди ту ђе јеси, ниђе не крећи, НЕ!
Они путар плаћен да пут одржава –
ено спава у пећини, ако је стигао до пећине.

Вукодлаци и утваре коло воде.
Стигли и поларни пси, рекло би се – уживају!
А оних цијеви за пропале водоводе
досјетише се умни; кроз њих се дозивају.

Је ли могуће!
Стогодишњи Обрен напрасно оде!
Кроз цијев јавише:
Сарана се одлаже до прве роде!

СМЕХОКАЗИ

Директорки Фестивала хумора,
госпођи Булатовић:
Сецну ме мисао да Драган и Душко – непоновљиви смехосејачи, нису више с нама. Јављам се уместо њих, из њихових светова, ведрим духом какви су и били...

Драган:
Добро би било, Душко,
у дане Фестивала –
да шмугнемо на часак
и падне која шала.

Душко:
Ништа не брини, Стари мој,
важно је да смо паран број;
да с нама натраг, из те среће,
не крене неко лице треће.

Драган:
Ми смо сејачи смеха,
ал овде слабо ниче...
Јуче ми каже Ћопић:
узалуд, смеховниче!

Душко:
Лако је Ћопићу, Лале мој,
да сеје и чека летину.
ја бих сејао звезде –
да имам Николетину!

Лаиновић
8. VIII 94.

Алергичан на сунце и море, сав у течном стању избегавах, Цветко, да ми урадиш портрет.
Привео ме, буквално, Драган Радуловић!
Сад, хвала обојици, веома!

Цветку Лаиновићу

Ономад, у Котору,
Еским у Сахари!
Цурим као спомен-чесма,
угруван, меланхоличан...
Рече ми:
Касно је,
већ бродиш
мојом оловком —
утопљенику
сличан...

11. VIII 1994.
Тош ђевекбриштина

Показах портрет
сликару, професору
Веси Радовићу,
а он зачуђени рече:
Наравно,
Лаиновић
геније!

Мошо

ПЕСМА ЈЕ
БОРИЛАЧКА ВЕШТИНА

Благоју Радосављевићу
(1951–2014)

Ради једне једине речи,
Б. Радосављевић силази
до дна рудника језичке руде.
Угруван, помало дрчан,
износи слогове у нарамку –
и песма, богме, буде!

Сред лета, кроз своју студен,
бежи из овог света, из овог ругла.
Испира синтаксу у Дунаву,
да нађе топлу реч –
топлију од ковинског угља.

Напрегнут као озими мачор.
А згодација, жене би рекле – леп!
Помислиш:
испао из каубојских кочија
правдољубиви Вајат Ерп!

Песма му борилачка вештина.
За гркљан, па у плексус свако словце!
А интерпункција – осути гелери...
Псује азбукотворце!

Понекад, сав изгребан,
из своје песме кроз неки вокал провири.
ал драго нам, кад видимо
да једино песма, као некад капљица,
уме да га смири...

Благоје Радосављевић, косовско-смедеревски песник, од оних је, како се животом испоставило, уклетих песника. Исувише рано окусио алкохол, срљао у паклену опојност. Нагло оставио пиће, насложио четири збирке занимљивих, аутентичних стихована, потом се, изнова жестоко, вратио алкохолу, махнуо нам и отишао Богу на истину. Ову песму, уместо стручне речи о потоњој Блажовој књизи „Пораз", испричах на промоцији у Смедереву, 14. децембра 2005 године. Претходно му је послах на: Поткомље, ЗП Лешак, где је одлазио кад год се могло, да дане душом завичајности...

ИМАШ ЛИ ДРВА

Брату Миодрагу о Божићу 2006.
Старо Грацко 38232 Липљан

Слуђен, угруван,
преораваш касетне бомбе
МАДЕ ИН УСА.
Знаш ли да из тог хуманог семења
нема ни боквице,
ни листа купуса.

Јављаш:
„Нестаде наша шума! Нестаће и село!"
Срамно је да те бодрим:
НЕКАКО СЕ СНАЂИ!
Видим већ
да је и Сунцу над селом догорело,
догорева црнина у Сунчевој чађи...

Цвокоћеш,
бежиш из спољног света,
а стеже озима, глобална пређа.
Тек, ово ти јављам:
Само уз ватру коју сам наложиш,
читавом свету окренуо си леђа!

Драги бако и деко,

Не бих вам писао, бако и деко,
ал морам – кад сте тако далеко!
Кад ја не могу, нек стигне писмо,
па ви кажете: – Срећни ли смо!
Пише нам унук, благо нама;
прочитаћемо комшијама!
Ако ми неко слово клеца,
не дајте да ми се ругају деца!
А ово што сам мало забрљао,
кажите да се поштар котрљао.
И шта да кажем у задњем реду:
УРА – УРА ЗА БАБУ И ДЕДУ!

УРАААААААААААА

Воли вас унук Мошо Одаловић

ДОБРО ЈУТРО, ВЕЛИКА ХОЧО

НЕРОДИМКА

Да ти каже деда твој:
Неродимка је од тешку сузу,
и она пада на две стране!

Ко зна
каква је
туга била
пред
неку поплаву?
Пред сушу?
Кад
Неродимка се
замутила;
на два
мора
исцепкала
душу...

На читавој планети постоје две реке које теку у два слива: Ориноко у Јужној Америци и косовска Неродимка

ДОБРО ЈУТРО, ВЕЛИКА ХОЧО

Откад Велика Хоча
и Великохочани постоје,
Јанаћко има певца –
најбољег у околини!
Дао му име Крстивоје
и строго наредио жени:
– О мени немој,
само о њему брини!

Због песме га купио!
Оне јутарње, којом се Сунце прати.
Дебело га платио,
па шаком о сто лупио:
– Од данас питајте колико је сати!

Крстивоје – шта би иначе,
гледа своја посла и повремено Јанаћка.
Како се његовој кући примаче,
на овај случај
стављена је тачка.

А Јанаћко не би био тај
да није који је.
Окупи цело село,
да се презалогаји и попије.

И док је Крстивоје
на једну пиргу бацао своје лепо око,
газда подиже здравицу,
као на слави,
високо:
– Добро ми дођосте, добре комшије!
Сунце вас у моју кућу довело!
Прва се пије за здравље кокошије,
друга за кућу, трећа за село!
Овај пут овако, други пут појако;
жими крс, до мали прс!
Ж и в е л и!

Здравица се допаде
преблагом калуђеру Озостију;
хтео би да каже нешто у име гостију:
– Здрав нам био, Јанаћко, тврда пчело!
Власниче најбољих њива,
винограда, ливада,
вуновлачаре, воденице под селом!
Најбољи коњ је твој, најбоља стада,
ал доброг певца, Јанаћко,
до Крстивоја – никада!
Ако је правде, с нама је данас,
није на крају света!
ЗДРАВ НАМ БИО, ЈАНАЋКО,
НА МНОГАЈА ЉЕТА!

КРСТА БУНАРЏИЈА

Онај Крста, бунарџија из Бистражина,
пред нову погодбу,
недељу дана у шаке пљује.
Зову га Крле – Земљина осовина;
као, мршти се,
а мило му да чује.

Подмаже трепавицу,
оком нанишани.
Први слој земље дланом скине!
У чудо верују малишани:
– Сад ће до Земљине осовине!
Домаћин нема шта да брине,
сем да се чуди, у чуду зине!

Што Крста за дан ископа,
читаво село одвози ноћу.
– Тако ми крампа и трнокопа,
чим сам се родио,
знао сам шта хоћу!

На двадесетом метру ПЛОЧА!
Дебела!!!
Под плочом ледна вода хучи!
До овог извора, до овог врела –
ни зрно земље да се сручи!
Домаћин нема шта да брине,
сем да се чуди, у чуду зине!

Кад зида бунар, као да цркву гради!
Милује камен,
ДУШУ му ослушкује.
Хтео је једном у коња да се клади
да камен фино чује,
кад има шта да чује.

Тек,
готово све је,
ал опет сиђе!?!
Зар њему грешке да се десе?
Сваки камен опипа, обиђе,
ПОКУПИ МРАК СА ДНА
И СВЕ НАПОЉУ ИСТРЕСЕ.

Домаћин нема шта да брине:
СРЕЋНА ТИ ВОДА, ДОМАЋИНЕ!

ДА СЕЦКАМО ВОДУ

Десимир вади воду,
а хладно, крв се грушка.
Да не причам шире.
Наиђе баба Рушка
и пита:
– Шта радиш, Десимире?

Јесте да је баба питала тек тако,
ал ако ћемо право – Деску није лако:

– Ево сецкам воду, шотке су гладне,
а ти пази – да им не западне!

И оде баба Рушка.
У селу ледни мир.
А сутра већ се чуло:
полудео Десимир!

Ауууу, шта се чу! Далеко било!
Баба је нашла причу, а село допунило...

А СИ ПОНЕО ПАРЕ

Ту су најбољи коњи
и слуга и фијакер,
идемо ја и деда
у варош на кракер.

Неко га зове КРАКЕР,
неко му вика КЛАКЕР,
мени једно је важно –
да брзо иде фијакер.

У овај пазарни дан
киша не сме да пада;
деда ми обећао
неколко комада.

Уз фијакер кер,
јер кер остро гледа –
да л ће кракерција
да има доста леда.

Ја да сам место деду,
пустио бих шамаре,
што сваки час га питам:
– А СИ ПОНЕО ПАРЕ?

ЈАЖИНЦЕ

Моје село лепо се зове ЈАЖИНЦЕ.
А си чуо добро: ЈАЖИНЦЕ!

На крај ми света, да је ДИРИДИНЦЕ.
Као да играш коло дири-дири-динце.

Сви се у село викају ЈАЖИНЧАНИ.
У, далеко било, Дири-дири-динчани.

Само за децу незгодно: ЈАЖИНЧИЋИ.
Као у јазбину – јазбинчићи.

Моје село лепо се зове ЈАЖИНЦЕ.
С тврди камен запиши ЈАЖИНЦЕ.

* * *

Тај који не виде Шару и ЈАЖИНЦЕ,
ко зна на које небо сабира Мале Принце!

ДРХТАВИЦА

Слетела жуна иза жбуна,
само да нешто израчуна:
– Сто летова у висине,
сто летова у даљине,
ЕТО МЕНИ ОТАЏБИНЕ!

Ту, у жбуну, да не чује жуна,
бубица дрхти и рачуна:
– Сто страхова од висина,
сто страхова од даљина –
ЖБУН ЈЕ МОЈА ОТАЏБИНА!

А јастреб Јаша
с Голеша мину,
ТЕК ДА ИМ ИЗМЕРИ ОТАЏБИНУ!
Дрхти бубица,
дрхти жуна.
И ја с њима –
нешто рачунам...

ПОМАГАЈ, БОЖЕ

По правду идемо сви,
њиву да оставите са Сунце!

Сељак Божидар у кући Марковића
имао свега – и јела и пића.

Имао Сунце, под Сунцем њиву,
велику башту, у башти шљиву.

Расло му жито – јаро и озимо,
имао мобе, ишли да косимо.

Имао Божић, славу, пријатеље;
скроман у свему. Неважне жеље.

Нит је шта петљао, нит мрсио конца,
само је у Богу тражио ослонца.

Када је пуно таме око Батуса било,
сво косовско небо у њега се слило.

А кад су оне таме почеле да се множе,
Божа је рекао Богу: Помагај, Боже!

Занимљив ратар из Батуса. Водио у Београд сусељане и сељаштво околних села, да траже мало милости и правде ...

ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА ПРИЛУЖЈЕ

Ако хоћеш, баш да ти кажем.
На уво да ти ставим раницу!
Наши смо, што да те лажем:
ПРИЛУЖЈЕ ИМА
ЖЕЛЕЗНИЧКУ СТАНИЦУ!

За воз питаш: – Шта ли је!
Јасно ми: није ти јасно.
Неки су питали раније,
ти питаш мало касно.

Цело Прилужје
у једну туру стане!
Прилужани,
Прилужанке
и сва деца!
Ко трактор
и сто приколица –
две-три мање,
само што трактор
много сеца.

И отправник је наш!
Трајковић Трајче!
Само да знаш –
КАКО МУ СТОЈИ КАПЧЕ!

ОД ГОЛЕША СВЕТЛУЦА

Она лепа Цветанка
као саксија шета;
толико је срећна –
цвета ли, цвета!

Купили јој брош
у Призрен, за славу;
кад га качи на блузу,
до небо диза главу.

„Ej, кад ће Дракче
из војску да се врати...
Ја имам сребрн брош,
он можда млого пати!“

Војник пузи по блату,
у глупе мете пуца,
А отуд, од Голеша,
нешто фино светлуца.

Јавила му за брош -
сјајнији од Сунца!
Гле, војник неће да пуца,
док Цветанка светлуца!

ПЧЕЛА ЈЕВРОСИМА

Живи тако пчела Јевросима.
Сама пчела на липовој грани.
Испод липе мед и медовина –
све нас она и пои и храни.

Волела је, воли и волеће
наших двора отворена врата;
кад је стигла, стигло нам пролеће –
процветала липа до Карпата.

Кад зазуји, пре но што полети,
мислиш – некуд крећу авиони.
Склањају се Словени и Келти
и Трачани и ови и они.

Зором зори пчела Јевросима.
Нити Сунца, нит казаљке гледа.
Јевросиму ништа не занима,
не враћа се без кошнице меда.

Зуји пчела над липовом граном,
да одсели, и ми бисмо за њом.

М.О. УКРАО ЛАСТУ

Нешто се озбиљно догађа;
врапци се скрили у прућу.
Неко се с татом погађа –
купује нашу кућу.

И све око куће, дабоме:
путељак, њиву, воду...
Доме, најлепши доме,
купују гнездо и роду.

Купују стране света;
сад побркано све је.
Лето је, мраз пуцкета,
Сунце пахуље веје.

На кори трешње пише:
„М. О. УКРАО ЛАСТУ!
Молим вас, тихо, тише,
нек слова мирно расту.

Кад тамо, далеко тамо,
изгубим стране света,
ласта ће бити са мном –
ДА СТРАНЕ ОДГОНЕТА...

Хајде, одсели се,
видећеш да су стране света
остале у завичају...

ЗОЧИШТЕ

Пронађи нам, мили Бого,
под небеси коначишта;
просули нам стране света –
не можемо до Зочишта.

И птице су у притвору.
Ту су негде, иза жице.
Не чују се, не певају
миле моје косовчице...

ПТИЦЕ КОСОВЧИЦЕ

Плачу бака и дека.
Шта им је, да ми је знати!?
Плачу мама и тата –
и ја ћу заплакати.

Неко нам отео гнездо,
а много, много боли –
кад се изгуби оно
што се највише воли.

У гнезду били птићи.
Били, нема их више.
А птице косовчице –
плачу, падају кише...

ДА ДОЂЕШ НА ЖАЛОС

Драги Блашко,
умрела ти баба;
и сви плачемо –
зашто је умрела?
Сто године,
ал није била слаба,
још сто је могла –
... није хтела.

Тежак ми дан
све до Проклетије.
Коликве сузе –
њиву да квасим!
Ал сви ме питају:
УНУК, ГДЕ ТИ ЈЕ?

Ако не дођеш,
и ја ће се угасим...

Твој дега Акса

АГАПИЈЕ

Аг̄ап̄ије, Гап̄а из Речана код Каменице,
броји цркве, као да броји п̄т̄ице ...

– Док смо веровали у Бога,
у његову кућу смо се грејали!
А цркве,
тако ми овога и онога –
ко пшеницу смо сејали.

Сине мој, прича ти стара коска!
Сам видиш где су нас ставили...
У свакој кући био тамјан
и млооого воска –
свеће за радос' правили.

Биле и оне друге,
за жалос' – далеко било,
ал све са милу душу,
како је Богу мило.

Пази ово, сине:
Каменица, Убожац, Огоште,
Ваганеш, Бостане –
свуде црква,
да се без радос' не остане.

И на другу страну пешке:
Драганац, Врбовац, Витина,
Бирач, Смира...

За тебе ово деда и бира и пресабира.
Са ове ноге, него са које:
Кметовце, Коретин, Крајни Дол,
Лисоцка, Десивојче, Љајчић,
Ајкобила, Драина, Дабишевце...
Као молитва, сине,
за тебе и Бога и свеце.

Па низдоле, на Македонију:
Топоница, Кормињане, Подграђе.
Билинце, Дунаво,
Ђурђев Дол, Паливоденица...
Све је то видела ова зеница!

Да упамтиш за крај:
За све које познаваш –
ништа да додаваш!
Сад је важно, синко,
да смо здрави!
Млооооого здрави!
ДАЋЕ БОГ
ДА СЕ БОГ ЈАВИ...

Са шире Косовског поморавља
(у округу Гњилане, Каменица, Витина)
овде су споменуте само неке цркве и
манастири – већина у рушевинама.

ЦВОКОТАЛО

Врабац,
ма, био чудо међ врапцима,
зулумћар
с главом хајдучких модрица;
имао мач под крилом,
клао стоку сељацима,
тек, врабац је,
а слобода му –
само слободица.

Мртав јастреб
у багрем – ракљи трепери.
Сто година мртав,
ветар га гумицом брише...
Врабац, цвоктало,
страхом одстојање мери;
у другом селу већ је –
цвркуће тихо,
тише...

Боже,
ти који створи врапца
и сличне фићфириће,
што му уз перје не даде
још неко тврђе покриће!?

НЕМА ПЛАКАЊЕ

Ајде да скачемо у локву,
ал нема плакање!
Ти си помицак,
прво је
твоје скакање.

Таааааааако!!!

Сад иди дома,
да ти мију очи,
мене сутра је ред –
СУТРА ЋЕ
СКОЧИМ...

КЛЕЧКА

Волео бих да имам ноге
од пе – шес метра,
да га сачекам
пргавог Петра.

И мало дуже
за онога Власту,
ал неће да ми расту,
И ПЛАЧЕМ
ШТО НЕ РАСТУ...

ГРАНЧИЦА БОСИЉКА

Стаја, најбољи столар још од Улпијане,
одавно је затрпао своје лепе дане.

Волео је босиљак, ал нико да се сети...
Видиш ли, Стајо, није вредело мрети.

А тако је желео да скроји дудово буре;
да сачува небо, да дани не исцуре.

Ишао до Крајишта, Алаша, Топличана –
донео неколико никаквих грана.

Од тога се не праве ни бурад, ни бурићи;
видиш ли, добри Стајо, није требало ићи.

Покисли, озебли, низ тужне липљанске
улице,
деца и врапци траже – то људско, топло
лице.

Наиђи, Стајо, као Ситница преко џаде,
с нама ћеш „Код Жутог" на чашу лимунаде.

Стаја, столар из Липљана,
благи пијанац, а имао је тако
племенито, радосно лице –
кад наиђу деца

ЗВАЋЕМО ТРАЈАНКУ

Нико као Тадија тако не закера,
јесте да је солунац, ал зна да претера.

Сви му угађамо, побожно као светињи;
Боже, шта ли му би, да тако подетињи?

Дуну ли ветри, а нису му по вољи,
ево нас, ево – с ветрима се кољи.

Сенка тополе падне на гладиолу,
куд ћемо, шта ћемо – скратимо тополу.

Увече ракију пече.
Тек рече: – „Ништа пре̏че,
скрените Ибар, кроз казан да ми тече!”

Тражио је и то – да л’ је могуће,
да кућу померимо иза куће!

А башту испред – да посматра воће;
такав је Тадија, тако му се хоће.

Шта ћемо!? Звaћемо Трајанку,
да му, пред спавање, чита успаванку!

НЕ МИ УПАДАЈ

У РЕЧ
НЕ МИ УПАДАЈ!

Боље у бунар
да упаднеш!
У живо блато,
у врућу воду,
у коприву,
у кошницу,
у дивљу ружу,
у луди сватови,
у шиљати јарци
и остри милицајци,
у ђитку с тврди
каменчићи...

У вукове да упаднеш
нешто ће остане
од тебе...
У моју реч
кој упане,
ни коска
за вукови
неће му остане!

У РЕЧ
НЕ МИ УПАДАЈ!

ТРАЈКО СЕ ИЗГУБИЈА

Трајко Моравац
изгубија правац!
Изгубија га
низ поље,
код
онога
брега;
кад га
нађе
правца,
и ми ће
нађемо
њега!

Тако ґоворе твоји баба и деда, ако су с Косова. Често их исправљаш, па и подвикнеш: „Не каже се тако, неґо овако!" Они само заћуте. Имају хиљаду ґодина и мноґо су тужни. Стално некоґ чекају. Ако не дођемо ми и широка својта, надоће нека војска и донесе црнину. Њихове ґлавне работе су да сеју пшеницу и верују у Боґа. Понекад моле Боґа да на Косово падне тешка звезда. Само они знају – зашто да падне...

ПОРОДИЧНЕ СЛИКЕ И СЛИЧИЦЕ

МАМА ЈЕ ГЛАГОЛ ОД ГЛАГОЛА РАДИТИ

Родити, подојити, повити, покрити,
прићи, обићи, опет подојити;
стално је ту, нећеш се прехладити –
мама је глагол од глагола радити.

Доручак, ручак, ужина, вечера,
двадесет слатких, пет без шећера;
минут надокнадити, несаницу зарадити –
мама је глагол од глагола радити.

Посоли, досоли, замеси, подмеси,
добар дан, изволи, побогу где си?!
Копривy вадити, руже садити –
мама је глагол од глагола радити.

Помети, полети, оплети рукавицу,
окрпи сину десну ногавицу;
таблету попити, облогу хладити –
мама је глагол од глагола радити.

А тата ништа неће па неће,
да бар понекад купи цвеће;
стално рецитуј, треба му досадити –
МАМА ЈЕ ГЛАГОЛ ОД ГЛАГОЛА РАДИТИ!

КОД МАМЕ УНУТРА

Кажу доктори да беба,
кад је УНУТРА,
преко пупка зна
шта се дешава НАПОЉУ

Дуго нисам знао, па ме знање привело:
кад сам био *унутра*, од пупка се живело!

Зар она смешна петља, рупица на стомаку,
спајала са небом мене и моју мајку?!

Још ће ми неко рећи: Не зна, види ти њега,
а пупком постао крадљивац Сунчевих пега.

И мирисао шебој, ладолеж, камилице,
растезао пупак, да разгони птице.

А замислите и ову чисто научну цаку:
волео сам девојчицу у другом стомаку!

Излежавао се у мами пуних девет месеци;
такви смо по природи и ја и моји преци.

Пупак је веза са светом, ма какви телефони,
неко ме негде спомиње, мени пупак зазвони!

СЛОВО О РАЂАЊУ

Немој да мислиш – рађање је лако;
досадно унутра, па кренеш тек тако.

Шта, ако се збуниш на почетку самом,
па не умеш да се раскрстиш с мамом?!

Ништа не почињи без мајчина знања,
где нема мајке – нема ни рађања!

Један се рађао кришом, у свитак,
и дан – данас зову га ЈЕДВИТАК.

А тамо нека Кека одгађа да се рађа;
хтела би слаткица да буде мало млађа.

Буди где јеси ДО ДЕВЕТ МЕСЕЦИ,
тад пупак пресеци, придружи се деци.

Нађи у постељици главни завијутак,
ал мајка ће рећи: САД ЈЕ ТРЕНУТАК!

Крећеш из мајке, биљчица си, никни,
малчице заплачи, па пуно подвикни:

Осим бабице, сви да се склоне:
РАЂА СЕ ЧОВЕК, ТО ЗРНЦЕ ВАСИОНЕ!

МОЛИТВА ЗА МАМУ

– Ја немам маму и живим сама,
кажи – колико вреди мама?

– Она вреди Сунце бело,
ведро Небо, све планете,
три улице, цело село,
тону среће, кило сете.

Царску круну, брдо злата,
царичину огрлицу,
једно стадо и два јата,
и кућу и окућницу.

Сто извора, два-три мора,
корпу смиља и босиља,
осам гора, девет зора,
загрљај од десет миља.

Два Дунава и три сплава,
шећерану и солану,
милион и пуно мрава,
Велику и Малу Плану.

Мајску кишу, житну њиву,
Грачаницу, жубор Дрине,
сто бадњака, Жичу, Пиву,
Витине и Неготине.

Све заставе и све јелке,
окићене, озвездане,
све путеве и путељке,
Ђурђевдане, Митровдане.

Прву трешњу, прво зрење,
медно саће, нар распуко,
све радости и ордење,
па двоструко, па троструко...

– И више, мнооооооо више!

НЕ БУДИ САМ

Ово је прелепа прича. Ником је не испричах.
Идем широким пољем, насред поља камичак.

Ту, код камичка, пати и нешто зида мрав;
јавих се људски – буди ми жив и здрав!

Мрав је из мравињака клисnуо због свађе,
и, ево, прави кућу од грађе какву нађе.

Види да ми је душа као у мрава мека,
а да ћу сваког мрава разумети ко човека.

Кад се већ разумемо, рекох му: Или ћу пући,
или ћеш са мном, мали, да пођеш мојој кући!

Е, сад је оно главно, да просто душа заболи,
насред широког поља мој братић сузу проли.

Мислио је да нигде нико под капом плавом
неће мућнути главом и пита шта је с мравом?

Тамо у мравињаку нико не зна да броји,
и нико да се сети – да мој братић постоји.

Постоји и те како! Вредан је, боли глава!
Стално нешто радуцка, а ја се излежавам.

Важно је да је мама читаву причу схватила;
намигнула тати и нешто с татом татила.

После девет месеци, гле како дани теку,
мрав и ја смо добили секу, прелепу секу!

РОДИТЕЉИЦА И РОДИТЕЉ

Ко је родио човечанство?
Родитељица и родитељ!

Најпре се
љубили, љубили, љубили, љубили, љубили,
љубили, љубили, љубили, љубили, љубили,
љубили, љубили, љубили, љубили, љубили.
Још један ред:
љубили, љубили, љубили, љубили, љубили,
па отишли код матичара,
тамо где се уписују мужеви и жене.
Матичар их уписао, честитао
и рекао наглас, да чују сви:
Ви сте од данас у законитом браку!
Стекли сте право да се
љубите, љубите, љубите, љубите, љубите
и радујете здравом, лепом,
веселом, мудром потомству!
Неко је добацио:
Муж и жена – мачка печена,
а они се, тек тада,
љубили, љубили, љубили, љубили, љубили,
љубили, љубили, љубили, љубили,
љубили...
Једва су их раставили стари сват,
кумови и милицајци!
Вратили се кући;
сватови још мало свадбовали па се
разишли,

а они се
љубили, љубили, љубили, љубили, љубили!
На јастуку среће
љубили, љубили, љубили, љубили, љубили
и под чаршавом (пссссссссссссст)
љубили, љубили, љубили, љубили, љубили.
Још два редића:
љуб, љуб, љуб, љуб, љуб,
љуб, љуб, љуб, љуб, љуб.
У љубави се малчице изгубили,
да вас досањају;
зато сте тако лепи!
И човечанство!!!

МОЛИМ ТЕ, ЧУВАЈ СЕ

Ено мајке на прагу са чашом воде,
загледана у југ – кобајаги у роде.

Рецитује срећу, па воду за мном проспе,
а поглед јој далеко – до праунука доспе.

Као да полаже заклетву, руку на срце ставља,
буди ми као дрен, пуцај ми од здравља!

Нека ти све тече лагано као вода,
са Сунцем подруку до стотог года!

Дала ми бели лукац, имам га уза се,
однекуд чујем: МОЛИМ ТЕ, ЧУВАЈ СЕ!

Ено је у пољу смиља и босиља,
ено је с твојом мајком – и она благосиља.

С РОДИТЕЉИМА САМО СТРОГО

На родитеље утичи док су мали.
Кад одрасту, не можеш им ништа.
Захуктали, као с неба пали,
па вежбали
јуриш на деришта!

Мотри на родитеље,
кмезаве, малецке.
Сваки час прстом:
– Овде да сте!
Читај им редовно
ецке – пецке;
мало ли попустиш –
све упропасте!

С родитељима ригорозно!
Од малих ногу,
шепртље док су.
Али, без батина;
то је грозно.
Све си схватио –
не причам волвоксу.

У читавој причи једна ситница фали:
гдe си биo, кад су били мали?

С МАЈКОМ НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ

Отац углавном одсутан. Нешто му се неће.
Мала му плата, никакво предузеће.
Сестра, брат и ја – јаки,
жестоки, брзи...
А мајка, Боже, како је не мрзи:
јуче, прекјуче и свако оно – тамо јуче
рукаве засуче,
па кућу и све у кући за собом вуче.

Затрчала се, кад је била мала;
до дана данашњег није стала!

Што не би мало села с нама,
лакши је живот с дангубама.
Церекамо се, ћаскамо,
па таблић и која коцкица јамба,
па мало музике – танго, валцер, самба...
А она – зимницу! Разнолије:
тегла по тегла.
Да је села, да је потом прилегла,
ал таква узела па пегла, пегла...

Зар није могла коју улицу да процуња?
А она хекла, плете, куња...
Могла је с нама да гледа „Ко то тамо пева".
Ма, немој – пред Пајом Вуисићем да зева!
Кад ради једно, смишља друго и треће.

А успут, да нам украси живот –
залије цвеће.

Ми уживамо, натрпавамо суђе;
сад ће она у судоперу да уђе!

Могао би случај милицији да се пријави,
ал сестра, брат и ја
нисмо тако шпијави.

С њом стварно нешто није у реду;
Боже, како је живци не поједу!!!

УКРШТЕНИЦА

Или – спавање у породичном густишу

У малој кући стално се гужвамо.
Једни другима удну ногу спавамо.
Као укрштене речи
по кревету се пружамо,
изгубимо места,
па их решавамо:

Под 1 водоравно –
наравно тата.
Под 2 и 3 брат до брата,
а ја сам увек
негде на среди;
тамо је најгоре –
ништа не вреди.

У другој соби мајка и кћери
спавају тихо, као што спава шума,
а ми, мушкарчићи,
неке чудне звери,
скачемо к'о да смо сишли с ума!

Па онда тата – и то се дешава –
донесе прут, па нас решава!

КАЧАМАК

Хвала, Боже,
и част свака,
где се сети
качамака!

Сјајног Сунца
свака зрака
кува зрно
качамака.

Мир у кући,
срећу брака,
веже грудва
качамака.

За гејака
и сељака
расте њива
качамака.

И за цара
и просјака
качамака,
качамака.

А прецима
земља лака,
бар је било
качамака!

НОС ВАМ ЗАГОРЕО

Пита нам је загорела,
биће пите за по села!

Нигде никог да се јави –
ко то питу заборави?!

А мирише, свуд мирише,
и комшија питу дише.

Гле, и врабац пропитује;
кључаћемо, шта је, ту је.

Што због њиве, што због жита,
грех је да се баци пита.

Оно мало загорело –
довољно за цело село.

...

А, ево шта је било:
Дедa је уз шпорет сео,
дедa, нос ти заѓорео!
Упослена домаћица, кад осети
мирис заѓоревања, рекла би:
– Нос вам заѓорео!
Односно, како не осећате...

КУТИЈА ЗА ДУГМАД

У маминој кутији за дугмад
каквих све нема чудеса!!!
Она би, ал нема кад –
могла да скопча небеса!

Има их из каменог доба.
Једно сам цртао у свесци.
Испод карпатског гроба
нашли га каменоресци.

Једно је дугме Старом Словену
отпало кад је бунар копао.
Тата га чувао за своју жену;
њој се као медаљон допао!

Има ратничких. С војничких кошуља.
И једно генералско ту је.
Оно се понекад по кутији прошуња,
поређа дугмад, па командује:

– На своја места, дугмићи – округлићи!
Не дугметарите ко раскопчана банда!
Из кутије ниједно не може отићи,
док се не потпише прекоманда!

Дугме је генералско, ал мора да знаде:
МАМА ЈЕ ГЕНЕРАЛ ЗА ПРЕКОМАНДЕ!

МА, КАКВА ДИВОТА

Мајка ме стално купа.
И стално иста штета.
Мало мање ме купа,
више ме излупета.

Прстом провери воду.
За секунду ме свуче.
Згужва ме као крпу,
па штипа, гребе, туче.

Сапун по мени лети
ко на Олимпијади,
а свуда ме срамота –
и напред и позади.

Руке јој као миксер,
од мене прави пену;
зар тата није могао
да нађе нежнију жену?

Баца на мене пешкир
као на палог боксера,
па брише, цеди, стеже,
без правила и смера.

Ево ме, летим у кревет!
Откуд ми ове гаће?
Зар ме је већ обукла,
обукла, него шта ће.

КУЋНИ КОМАНДАНТЕ

Друже тата,
кућни
команданте,
деца расту,
ал батине
памте!

Пази
добро,
и ту лека
има:
ВРАТИЋЕМО
ТВОЈИМ
УНУЦИМА!

У прошлом веку било је батина; знам из искуства. У овом – још болније, а зове се ЗЛОСТАВЉАЊЕ ДЕЦЕ. Тај што децу злоставља мораће да понавља; има нулу из живота – срамота, срамота!

АЛО, ОВДЕ ЈА

Добар дан, свете!
Изволте,
овде дете!
Које дете,
може ли да се зна?
Наравно,
овде ја!
О, ти то ту тек тако!?
Свакако, свакако!
А јесу ли с тобом
сви родитељи,
молићу фино!
Мама и тата једино.
Дај ми татета –
пет минута, секо!
Тата, молићу,
тражи те неко!
Мом је уву
далеко,
предалеко!

*

И не шаљите ме,
чим неко
зазвони!
Одрасле
не разумем,
а увек они,
УВЕК ОНИ ...

АПЋИХА

Ено моја баба ломи зрно бибера,
ђавола на видело бибером да истера.

Прији наше прије испричала прија:
Само зрном бибера ђаво се искија!

Јутрос, наште срца, баба кућу зањиха;
Три – четири, сад: а – а – апћихаааааа!

Кад остане сама, у души јој мило,
тад окупља бабе, прави биберило.

Како која кихне, викну: – Здрава била!
Сто година своју срећу биберила!

Размењују приче, размењују кесе,
а кућа се тресе, само нек се тресе!

Каже ми „Ђаволице”, а ђавола гања;
не бих више о том – због мог васпитања...

МАМА, КУПИ МИ БАКУ

Мама, молим те, купи ми баку,
младу и лепу као тету.
Не тражи баку на бувљаку,
види у неком супермаркету.

Упамти добро: не сме бака
да буде бела као слана,
нек буде јака ко два јунака,
бака – бакута – бакутана!

Питај – уме ли да ради
колут напред,
два позади;
када потрчи,
да везе вез,
скок са мотком
и стипл – чез.

Пипни како ми срце куца
тика – така, па јупи – јупи;
за баком моја душа светлуца,
мама, молим те, баку ми купи!

Питај – уме ли да ради
колут напред,
два позади;
када потрчи,
да везе вез,
скок са мотком
и стипл – чез...

ТАКО ЈЕ ПУКЛО

Тако је пукло,
није да није!
Не знамо шта,
ни где се крије.

Као да се брег
у провалију згрув'о;
а први сам чуо –
имам младо уво!

За делић секунде
чула је и сестра,
мало се уплашила –
поскочила с места.

Родитељи рекоше
у исти мах – АХ!
Тек, да нас умире,
да не шире страх.

Баба је наглува,
бира шта да чује,
ал' је најстарија –
њена се поштује.

Када је упитасмо –
да л' је чула пуцањ,
рече да је штуцала...
ДОБАР ШТУЦАЊ!

БАЛАДА О ЗАТУРЕНОМ ДЕДИ

Бол болује болан Болеславе.
Нити куће, нити школе гледа.
Преврнуо планине и траве,
негде му се затурио деда.

Питао је и лава и мрава.
Прелистао атласе и мапе.
Плави ветар тугу развејава,
нема деде ни дедине капе.

Реци, реко, рекама и мору,
реци води куд год вода броди –
Болеслав је плакао пред зору,
да се деди нешто не догоди.

Лети, ласто, и деду намами,
лети, лети као Сунца жишка;
нађи деду или га позајми –
можда неко има деду вишка.

Бол болује болан Болеславе.
Нити куће, нити школе гледа.
Преврнуо планине и траве –
негде му се затурио деда.

КУД СЕ ДЕДА ДЕНУО

Комшија Светозаре, е па, срећно било,
чујем да се код вас нешто ојагњило!

Код Сеје и Цвеје на свет стигло ждребе,
попићу и код њих, ал прво код тебе.

Крава се отелила, теле репом маше,
одох до Милисава, бар на пола чаше.

Добриљцу у свињцу – ко зна које прасе;
са мном ће Добриљци грло да оквасе.

Ђура има козу, коза доби јаре;
волим ону Ђурину чашу „на ногаре".

Милевина квочка двадесет пилића!
Добра домаћица, увек добра пића.

У Уроша – унук! Хвала, Свемогући!
С њим ћу коју више, па кад стигнем кући.

Можда ће на небо, у звездана стада,
а чека га баба – бесна ко петарда.

КАКО МЕ БАБА ЛАЖЕ

Ламтино дете шишали су и овчијим маказама. Како ко наиђе, довикне му: Шишко топишко!

Куне ти се бабино стогодишње биће
да нигде, никад, никог
нису лепше ошишали!

Ено у цара царевиће
ко овце остригли –
не би их круном стишали!

Не – било – рока! Не – било – рока!
Птица бабина! Главешина!
Кад одеш у школу,
кажем ти одока:
бићеш разредни старешина!

Оди, да ти пољубим глашу!
Ево ти ратлук,
не дај га ником!
Лепото за сав народ
и кућу нашу;
оди бабина слико!
УВЕЛИЧАНА!

КАКО МЕ ДЕДА ЛАЖЕ

Мрав попио сузе,
не умеш да плачеш.
Што неког не узе
да те научи,
но ми ту њачеш!

Такооо!
Већ је боље, мој облаче!
Скваси лице!
Десним оком мало јаче,
а притегни
трепавице!

Појачај, муњо,
да ти отац и мајка свисну!
Јесу те тукли, дуњо,
ал ено плачу –
брда под њима кисну.

Тако, тако, соколе,
додолицо,
додоле!

КАКО ДЕДА ПРАВИ ОКЛАГИЈУ

Донела му
нека жена
богами –
лепо дрво.

Прво је трагао
за црвом,
јер црви
дрво једу.
Кад га
не нађе,
рече:
У реду!

Гле ти њега,
ено шега!
Па теше,
деље,
струже,
гребе,
блања,
шмиргла,
лупа...

Кад је све
завршио,
зашиљио је
оклагију;
НЕ ВОЛИ КАД ЈЕ ТУПА ...

ШТА ТРАЖИШ У ВАСИОНИ

ДА ЗУЦНУО НИСИ

Никоме
ништа!
Ни оцу,
ни мајци,
ни сестри,
ни брату,
ни стрицу,
ни стрини,
ни ујку,
ни ујни,
ни течи,
ни тетки,
ни баби,
ни деди,
јер ако кажеш,
све ово
ништа,
баш ништа
не вреди!
– А шта је
по среди?
– Нестрпљив си,
не вреди...

ШТА ТРАЖИШ У ВАСИОНИ

Писмо космонауту

Зар нисмо довољни
ЈА
ТИ
ОН
МИ
ВИ
ОНИ!?
Хтео би
још неког да нађеш
тамо негде у васиони!

Имаш кућу, у кући чељад
– весело потомство.
Имаш хлебац, со и воду!
И јастук, и јутро хеклано Сунцем!
Имаш врапца,
најлепшег човечуљка на свету!
Иди на трешњу, то је твој
Космос – звездарник плодова!
Имаш шуму и шумску јагоду,
па поток – интернет према мору.
Шта кажеш за мравињак!
У њему мрав – учитељ!
А горски вук – твој род рођени!
Пољску шеву имаш;
дрикер између Земље и Неба.

А годишња доба и древне смицалице:
у истом часу љубичице и пахуљице!
И ватру имаш; замисли – ватру!
Понављао је све разреде онај који не зна
да је димњак објава човечанства!
Имаш прозор и стакло – какво откриће!
Под прозором ладолеж;
у њему штуца јучерашњи ветрић.
У дворишту квочка и пилићи –
вртић васионе!
Ено и голуба писмоноше!
И лубеницу имаш, човече!
Препуне вреже!
А теби као досадно;
бежиш из Земљине теже...
ОСТАВИ НЕБО ДЕЦИ, М.О.ЛИМ ТЕ!

ТВОЈА ЗВЕЗДА БУДАЛИЦА

Знам да имаш своју птицу.
С њом си рођен, с њом постојиш.
И брдо, ваљда, имаш,
и какву-такву равницу,
и шаку пчела –
да се са звездама појиш.

Твоја звезда Будалица
чека те код Северњаче.
Ти кренуо преко брда,
збунила те измаглица,
вратио се, она плаче.

А могло се звезди рећи,
све летећи, трепереħи:
Имам небо,
имам крилце,
ево мене, Будалице!
Где све стигну твоје пчеле,
оне мрве од живота!
Грачаницу, Милешеву и Анђеле
одавно су надлетеле,
а ти једва преко плота.

Знам да имаш своју птицу.
Птица има своје птиће.
Иди с њима,
све остави!
Нађи своју Будалицу;
види тачно где то свиће,
па нам јави.

Попиј мало птичјег млека,
па полети!
За тобом ће твоја пчела зујалица.
Ако не смеш, ја ћу рећи
оној звезди што те чека –
да је стварно Б У Д А Л И Ц А !

ЈАГЛИЧИЦЕ,
НЕ ГЛЕДАЈ ВИСОКО

Што се дуваш, лепа Јагличице!
Јеси лепа, ал оде високо.
Ту, где Сунце шири трепавице,
па ти звезда упадне у око.

Прошлог лета, кад сам био мали,
летео сам у плаве висине;
у око ми врапци упадали,
био онај др ветерине.

Вадио ми птичице из ока.
Наплатио пуно моме тати.
А врапци ми рекли да сам фока
и да не знам то што треба знати.

Једаред ми упала антена.
Вадио сам из облака зјале.
Кад је тата дош'о са терена,
мењао ми програм и канале.

Јагличице, не гледај високо.
Довољно је Сунашце кроз грање.
Кад ти звезда упадне у око,
сви ће знати да је звезда мање.

Зваће Русе и Американце.
Оне што су у Космосу били.
О звездама знају неко знањце –
из мора су једну извадили.

Јагличице, не гледај високо,
није око ко море дубоко!

ПРЕКООКЕАНСКА

Ово ми је причао прадеда,
ја не бих за живу главу:

Ја и Тесла на исти брод!
Кад ме виде,
ко да је у Америку дошо!
Ко да сам читав
народ и род!
– Ма, откуд ти, Јошо,
побогу, добри Јошо!

Показах му скице, он мени шеме и траке;
биће нам тамо добро, трљамо шаке!
А дуговидба дуга,
да опростиш, горка,
а два научника
право до Њујорка.

Ја њему – план бандере,
окићене ко рода,
он мени, тек онако,
макету далековода!

Видим, добар је, а све ми се нешто плаче –
нагрдиће га они што су нагрдили Апаче.

И не знам шта ми би,
који ме ђаво џарно,
пофалих му се трафо-станицом,
он мени електраном!

А пловидба дуга,
да опростиш, горка,
а два научника
право до Њујорка!

Кад видех да је бољи,
а такве трпет не могу,
рекох:
– Опрости, Никола,
одох, да протегнем ногу!

Па у воду – буђ! У океан – ајде!
Ајде, Јошо геније, пливај до Канаде!
А пловидба дуга,
и слана и горка,
Јошо до Канаде,
Тесла до Њујорка!

М. МЕ МНОГО НЕРВИРА

Право да ти кажем,
М. ме много нервира.
Претерано васпитана!
Замисли, човече,
она и муви персира:
– Муво, молим вас,
изађите из стана!

Ладолежу каже:
– Добар дан, како сте,
како вам је без старог плота?
А кишној капи, кад јој падне на длан:
– Јух, како вас није срамота!

И нос би понела на хемијско прање,
да га пред светом
не би чачкала.
А кад се врабац,
да опростите,
... кроз грање,
М. би, ништа мање,
на часу плакала,
стварно плакала.

Кад једе трешње,
тражи прибор за јело.
Може бити црв,
може вук у трешњи!

И длаку у јајету,
ма, јаје било цело,
наћи ће М.
ил ће да побесни.

Њеној Жужи данас
неко је рекао „ћиба”!
Онако, успут,
као да не рече ништа.
Сад њен се свет
као маслачак на ветру гиба,
њеној сузи ноћас
нема преноћишта.

ЛАМПИНО ДЕТЕ

Тамо, у оно доба,
кад није било струје,
кренуо дечак Небом –
да звезде препакује!

– Ову ћу у вр' крова,
а ону сред дворишта...
Лаку ноћ, густа ноћи,
и мрачна чудовишта!

Мајка му рече: – Немој!
Ти си лампино дете!
Помериш једну звезду,
лаку ноћ, читав свете...

МИРИС ПРОЛЕЋА

У реду, зимо,
буди зима,
и нек те има
вековима!

Пакујеш пахуље
при небеси,
а љута јеси –
па треси, треси!

Последњом грудвом
окваси лице;
подмажи сузом
саонице!

За своје место
у календару,
даће ти пролеће
коју пару.

Па, путуј, зимо,
срећно ти било;
СВЕ СЕ У НАМА
ОПРОЛЕЋИЛО!

ЦВЕЋАРА ЗА ЦВЕЈУ ЦВЕТОКРАДИЦУ

Клептоман је онај оболели
који има сталну потребу да краде.
Ако му прашташ, лакше ће живети

Да попричамо мало о Цвеји Цветокрадици.
Одмах да буде речено: то је онај
што смишља све могуће начине –
како доћи до цвећа,
путем крађе, путељком отимачине.

Не, није у питању то што сте помислили:
дрипац, ништарија, хуља да нема веће...
Он само воли цвеће
и четири годишња доба –
пролеће, пролеће, пролеће и пролеће!

Још у породилишту, (априла 1993),
чим је замирисало, бабици отео цвеће!
Толико га заволео, од тога оболео,
па отима полен, букете, цветне мирисе...
И не вреди рећи му:
момче, цветоломче, шта ти је, смири се!

Кад неко пронесе букет,
ил стручак, цветак, пола крунице,
Цвеја застане, не верује очима –
побледи, збуни се...

Ово сте већ чули: Цвеја Цветашин
са свадбе однео букет – снашин!
Летос, на Дунаву,
у ресторану на сплаву,
женили оног четвртастог Саву,
што увек прави лумпераје.
Цвеја је, ронећи, једва извукао главу,
ал ено букет – мирише, траје.

И није неки ликовњак, ал стално црта
невен, кађун, зумбул, беле раде...
Сачека први мрак
и све – до оне мрље на цртежу,
баш све, сам себи покраде.

Увек замишља своју кућу, окућницу,
терасе, саксије, вазе...
У кући жену кућаницу,
око ње – цвеће, увек свеже цвеће,
бабе би рекле – тазе.

Лекар му недавно открио отежано дисање
и строго прописао:
мирисање, само мирисање!

Издвојићу нешто из своје сиротиње.
Дај и ти коју цркавицу, бар једну жуту пару
да излечимо Цвеју: отварамо цвећару!

Будимо добри, као у бајци човечуљци,
помозимо човеку – на великој је муци!

БЕСКРАЈНА

Јордани

Ту, ИЗА БЕСКРАЈА,
зар ништа не постоји!?
У том НИШТА
НЕШТО мора да је...

Дај ми копчу,
да светове спојим,
за бескраје
правим завежљаје.

Трпам звезде.
Преслажем тишину.
Један бескрај
оде ми у мрачно.

Прелиставам
космичку прашину;
не знам тачно
шта је БЕСКОНАЧНО?

Можда срце,
када затрепери,
у твом срцу
све бескраје
мери!

ПРОЛЕПШАВАЛИЦА

О, како се изменила она Лила;
није Лила оно што је скоро била.

Оно жгепче, ону мрву, животуљче,
скривала је њена мајка све до јуче.

Звали су је Чачкалица, Петопарац!
Бежи, Лило, однеће те поветарац!

Иде Лила, а за Лилом жапче скаче;
стани, Лило, ти си наше пуноглавче!

Немој тамо, не кроз биље, траво витка,
помислиће пузавице да си притка!

Немој вани, почела је вејавица,
стисни зубе, срушиће те пахуљица.

И све тако, све до јуче ил прекјуче,
кад се тужно у радосно преобуче.

О, како се изменила она Лила!
Благо мајци, кад јој каже: МОЈА ВИЛА!

МЕДЕНИ ЈУПИТЕР

Женићу се, па шта буде;
сви одреда из разреда – нек се чуде.
Узећу Милицу!
Сто јабука слађа од Тање!
А рукопис! Цвркућу слова!
Да се потпише, кад буде венчање,
па матичар каже:
– Кућа вам певала
од кваке до крова!

Не знам шта ће учитељица рећи?!
А родитељи,
шта родитељи?
У разред трећи,
најтежи – такорећи,
морао сам по њиховој жељи.

Нека нас лепо испишу из школе. И, тачка!
Млада и младожења
има да се обожавају, воле,
да им љубав
не буде понављачка.

Знам да је деда
на мојој страни.
Пуцаће из пушке – да сви чују!
Платиће свадбу у кафани;
тамо сватови боље одјекују.

Добићемо пуууно поклона!
Од игле и локомотиве, до слона и авиона.
Па, нека буде и понека играчка.
Од првог јутарњег зрачка,
до последњег мрачка,
досада уме да чачка –
зато играчка!

Увече,
када се разиђу сватови,
па сложимо одело и венчаницу,
одемо да се наспавамо,
срећни што не обнављамо градиво –
НИ СТРАНИЦУ!

ПОПРАВЉАМО НИЗБРДИЦЕ

ЈА ТЕБИ, ТИ МЕНИ

... благо обојици

Добио сам
дивно писмо;
стигло из равнице:

„Пошаљи ми
сто метара
добре низбрдице!
Имам поља,
равног поља,
колико ти
срце иште;
послаћу ти
једно поље,
па направи
игралиште!”

Послао сам
истог дана
сличан телеграм:
„Имам једно
брдо вишка,
дођи, да ти дам!”

ПОПРАВЉАМО НИЗБРДИЦЕ

Филмски призори –
Кустурици, наравно

Господе добри, како је пала Петруњела!
Како се спотакла!
А шта је напољу тражила,
шта је хтела
на низбрдици углачаној
као у фабрици стакла!?

Десну је ногу левом дотакла
и саму себе километар помакла!

Да се такмичила,
не би било сјајније.
Све си видела, зимо бела!
Стигла је у град
десет минута раније,
мада то није предвидела.

Сваку је звезду на небу пребројала!
И ону недавно откривену
у тамо некој опсерваторији.
Ал добро је и жива,
како је пала;
то не би преживели маторији.

Милицајац је успео само да зине.
Био је у плавом,
службеном оделу.
Јасно је видео прекорачење брзине,
ал није заустављао Петруњелу.

Однекуд,
из неке споредне улице,
као у филму Емира Кустурице,
довикну Вице,
син Рице брице:
– По-пра-вља-мо низбрдице!
По-пра-вља-мо низбрдице!
Ех,
П е т р у њ е л и ц е!

ХАЈДЕМО ДО ЧЕСТОБРОДИЦЕ

Волео бих да имам руке
оног Стојана са Честобродице.
Кућа му на узвишици,
иза окуке,
пред кућом храст,
као да расте из свете водице.

Добар неки чова. Прави!
Ал шака, брате,
ко вређа за пшеницу!
О слави, кад се здрави,
по шаку шака у своју шаку стави.
Платићу Стојану поштену дневницу,
да ми пред школом
грудве прави!

Падне ли прва пахуља,
о њу се клизнем;
од друге, треће, четврте
неко направи грудву –
кога ће,већ мене да звизне.

Жгољавко,
Грисини,
Трскино дете,
Ветроказ на крову...
О, свете,
како ме све не зову!

Ал доћи ће мени Стојан Ручерда,
од малих ногу научен да
грудве притеже.
Па падај, снеже,
све запахуљај,
чуће се само:
Чувај се, чувај!

Не, никако!
Имам бољу идеју!
А пахуље нека веју
и нека грудве лете.

Узећу Стојанову грудву,
да се иза ње кријем!
Зар ја, Трскино дете,
грудву да померим,
неког да бијем?!

КОЗЈА ТУЖБАЛИЦА

Био једном један закон који је
таманио козе – сиротињске мајке

Ено јарца Јаросљава на вр-врце Дурмитора;
тамо ије, тамо пије, тако ти је кад се мора.

Црни јарче Јаросљаве, ко те гони у небеса?
Бојиш ли се, црни сине, грома, мује,
небокреса?

Или људи? Није ваљда, Јаросљаве,
ваљда није;
бежимо на Дурмиторе, Проклетије,
Романије!

Зар да јарци никад више не мекећу?
Не причај ми, брате Јаро – полудећу!

Буди горе, камен глођи, кишу срчи, витороже!
Све издржи! Шта је, ту је – све се може.

Донећу ти сву летину:
детелину, сламу, сено,
не дајмо се, Јаросљаве,
живећемо збратимљено.

Певаћемо, Јар-јараше, бала-балалајка,
ко убије козу, пребиће га мајка!

ЈАРЕ КОЈЕ ЈЕ ВОЛЕЛО ДА ЧИТА

Чита све што нађе,
мада га мајка
није тако васпитала.
И, ако ћемо право,
нема те козе
која је у животу
нешто прочитала.

Обожава мале огласе:
„Продаје се хектар ливаде
прве класе!”
А тада, зна се,
са адресом уза се,
оде и све лепо попасе.

Краде деци читанке,
домаће задатке и лектиру.
За ђачке књижице – свака част;
чита их кришом, на миру.

Збунило га једном
једно обавештење:
„НАГЛО ПОСКУПЕЛО
ЈАРЕЋЕ ПЕЧЕЊЕ!”

И нема га више.
ко зна куд се деде?
Да ли нешто једе,
Ил га нешто једе?

ПРОДАВНИЦА МРАКА

Продајемо мрак на кило.
Лепо смо га спаковали.
Кад је добро заноћило,
по мраку смо мрак обрали.

Ево мрака из оцака.
Из тунела и подрума.
Шака мрака понављака;
јуче му је пао с ума.

Из мечкине тамо рупе
и пећине слепе сове –
продајемо, али скупље,
на мрвице и грамове.

Имамо из кртичњака.
Из црнила црн-гаврана.
На спавање оде чавка,
пада вече са свих страна.

ВИСЕЋЕ ЈЕЗЕРО

Док су додолке певале ој-додо-додоле,
запетљао се облак у ракљи тополе!

Виси, једноставно, као најлон-врећа,
али много већа, али много већа.

Ђура Накострешени хтео облак да буши;
милион литара могло је да га сруши.

А ми му лепо пребројали уши;
ено сеје маглу; ено још се пуши!

Сеоску учитељицу Строгомајковић Давину
послушало село – уградило славину!

Топола – водовод. Тога на интернету нема.
Облаков син ужива, трчкара око ђерма.

Висеће језеро! На тако нешто све ово личи.
Ал шта ћемо зими, како је облаку на цичи?!

Северац донео гуску. Застала, хтеде пити.
Одозго ни капи воде. Све сами сталактити!

БОЖИЋ У БРДИМА

Мојковачка пртина – знам куд ме води:
Христос се роди! Ваистину роди!

Прати ме снијег, онај цепташ што звечи;
сами под небесима – ја и пет ријечи.

Носим бирану јабуку, папирну новчаницу
и оних пет ријечи – као читаву страницу.

Молим ти се, Боже, чувај ме код стрика;
ако се збуним, плакаћу код оног звоника.

А знам како треба и којим ћу редом;
читаву сам ноћ утврђиво с ђедом.

Доносим стрику срећу, срећа ме води:
ХРИСТОС СЕ РОДИ! ВАИСТИНУ РОДИ!

КОКОШКА СЕ СЕЛИ У ТОПЛИЈЕ КРАЈЕВЕ

Ма, каква кокош, била је то кокошкетина;
наплаћивали смо карте, да је види светина.

Кокошка као ждребе и који грам претегне,
испразни се двориште, кад оде да легне.

Једном годишње носила једно јаје,
овећој породици до следећег траје.

Само једном перушком јастук смо пунили;
због ње се с нама братимили и кумили.

На свакој би фарми имала главну ролу,
сви су говорили: штета што не иде у школу!

Била је паметна, ма каква пчелица,
једина на свету кокошка селица.

Одлетела је на југ, никад се није вратила,
да нам је знати, бар, је ли имало патила...

ЧИЈА ЈЕ ОВО ТРЕПАВИЦА

Тамо где је нађох,
не би је нашла најоштрија птица.
Сасвим случајно зађох,
кад оно –
ТРЕПАВИЦА!

Срећно око које те нашло,
а Сунце умало зашло,
умало зашло.

Видим,
видео би и ти
да је са женског ока.
Мало обојена,
још траје оловка.

Ово ми је
стодваестрећа трепља!
А никад нисам омануо.
Само се једном
умало запетљах,
кад сам оно
на мору освануо.

И ти би, да си
претурао она морска зрнца,
а нашао трепавицу црнца.
Замисли,
са Обале Слоноваче!

Кад му је вратих,
добро се исплакао –
можда и данас плаче.

Питах једног доктора,
те је учио школу за тројицу.
Рече ми:
– Црнци су осетљиви,
кад изгубе трепавицу!

Ови наши
ни „хвала”!
Невероватно! Немогуће!
Ал вратићу и ову, вала –
ЈА САМ ИЗ ПОШТЕНЕ КУЋЕ!

ХАРАЛАМПИЈЕ КАПЛАРЕВИЋ

Харалампије Капларевић,
онај чова из Ћуприје,
толико воли Мораву –
смишља како да купи је!?!

Нит је ловио муву,
нит му се лови мува,
тек, воли Харалампије
уз Мораву да се мува.

Да ли се зевзечи,
или не зевзечи,
завири у његове
укрштене речи.

Под 1 водоравно
протиче Морава,
остатак укрштенице
Харалампије преорава.

А када она надође,
нанесе људима штету,
овај плива по дворишту –
као једини на свету.

И када умре, жалиће,
превртаће се у гробу,
ЗАШТО МОРАВА НИЈЕ
ТЕКЛА КРОЗ ЊЕГОВУ СОБУ.

ДА ЧУЈЕМО ВУКА

Причај, вуче, шта је негда било?
Где је баба, а где Црвенкапа?
Шта је тачно, шта се измислило,
да л је тамо била твоја шапа?

Причај редом. Гледај ме у очи.
Биће овде још неко питањце.
Сва планета препричава злочин,
сви те свуда траже непрестанце.

Црвенкапу и болесну бабу
смазао си ни дужне ни криве!?
Грицкај жабу, мљацкај бубашвабу,
па објасни – како да преживе?

Ко то може у вучјем стомаку
да прошета до слепога црева?
Ко у мраку да пронађе кваку,
па изађе и животу пева?!

Кажи како да пронађем ловца?
Где он сада вежба хирургију?
Нађи ловца из бајкиног словца –
водим децу, хоће да га бију!

Стара шумо, и ти нешто реци!
Како вука да вратимо деци?

ИДУ ЛИ ЗА МНОМ

Искусан дечак неискусном дечаку:
– Ако не можеш да издржиш 100 километара, не бежи од куће!

Пре три – четири године,
кад сам имао десетак година,
бежао сам *унатрашке* 100 километара.
Прецизније 98.
Кад ме стигла и стегла милиција,
нисам знао како се зовем,
одакле сам,
ко сам.

А свашта су ме питали.
Зато и примају плату.
Да оне који скитају
понешто приупитају.
На пример:
име и презиме,
име оца, мајке,
кућна адреса, број телефона...
Унели у записник и ноге и ногавице,
садржај џепова, крој панталона.

Па опис очију:
тужне, уплашеноплаве.
Па нокте и све под ноктима.
А бројали су и заноктице!

Па опет питања,
на пример, на пример:
– С ким се дружиш;
наведи нам „птице” из твоје улице!

А нису ме питали –
зашто *унатрашке?*
Сто километара, зар је могуће?!
Рекао бих да снимам –
где су родитељи?
Због њих су деца
б е ж и к у ћ е!

* * *

Ех,
да је наишао
бар дашак повољног ветра.
Ах,
она два
последња километра
... 99, 100

ПссссТ, ИДЕ СТРАХ

Ево иде, иде страх!
Котрља се, поскакује!

Све што види, све је прах,
све уситни и спакује.

Зуби су му – не дај, Боже,
не дај да их види ико!

Страх ме грицка испод коже,
код мене је већ навико.

Кад га нема, ја га чекам
и чудим се што га нема?

Сад ћу нешто да исфлекам,
да проверим шта ми спрема?

Јој, ево га – лети, лети,
и каже ми: – Где си, флеко!

Полудео, ван памети,
игра жмурке са човеком!

Страху нема ништа слађе:
ЈА СЕ КРИЈЕМ, ОН МЕ НАЂЕ!

Кад ме нађе, тај се кези,
ПРОСТО РАСТЕ, ДОК МЕ МЕЗИ!

СКАЧЕМО У НЕБО,
ТАМО ГДЕ ЈЕ ПЛИЋЕ

ТРИ-ЧЕТИРИ, САД

Поправи брзину, затегни мишиће,
скачемо у небо – тамо где је плиће.

Ако нам је ова васиона мала,
ти ћеш бити бицикл, а ја сам педала.

Бежаћемо тамо где је скроз далеко,
или мало даље – пет даљина преко.

Дошло нам је дошло да будемо јаки,
јер, када смо јаки, нисмо више млаки.

Буди, буди теле, ја ћу бити ждребе;
хајде, да те јурим – одавде до тебе!

Јој, како смо јаки! Не могу нам прићи
ни медвед, ни мечка; какви медведићи!

Не чујемо никог. У ушима песак.
Посејемо чвргу, ниче земљотресак!

Можда ћемо мало тамо до Месеца,
ко нас први нађе – његова смо деца!

МРВУЉКО

Мрвун и Мрва добили дете!
Лепо му име МРВУЉКО дали.
Дошли стричеви, стрине и тете;
сви се питају – ГДЕ ЈЕ МАЛИ?

Скрио се иза зрна прашине,
не знајући да се олуја спрема.
Родитељи зову: – Врати се, сине,
али МРВУЉКА нема па нема.

Није ли, можда, на твојој руци?
Могао се под нокат завући!
Ако га нађеш, за уши га повуци,
реци му: – МАЛИ, зову те кући!

КОЈИМ ПУТЕМ

Расло дрво, па решило
да не расте зими!?
– Хладно ми је, немам лишћа,
нек расту Ескими...

Стала река!? Рекла бору:
– Мој зелени боре,
течем, течем од рођења –
сад нек тече море!

Рекла птица својој мами,
кад је љута била:
– Купићеш ми патике,
да одморим крила!

Расло момче, па порасло.
Скита којекуде.
Реците му – којим путем
да стигне у људе...

ЗАМАЈАВАЛИЦА

Играо сам игру
ПУНИ ПА ИСПРАЗНИ;
појави се отац,
хтеде да ме казни!

– Кад се нешто пуни,
нека ПУНО буде;
немој да ми ПРАЗНО
замајава људе!

Тад кренух у игру
ИСПРАЗНИ ПА ПУНИ,
али отац није
дао да се збуни:

– Кад се нешто празни,
нека буде ПРАЗНО;
научи већ једном,
да те не би казно!

***

Како га лепо преварих:
– ЗОВУ ТЕ, ПОЧИЊЕ ДНЕВНИК!

ТИКВИЧАД

Гиле Пица
оженио тикву,
праву тикву,
ево, оволик(в)у!
И све виче:
– Благо менке,
благо менке,
родиће
семенке!

Срећан ли је,
ево дечурлије!
Уз тиквичад –
просто
излудеће!

Немој неко
децу да му бије;
а он неће –
грицка их
од среће!

МАЈМУНСКА

Када је човек
с дрвета пао,
рече мајмуну:
– Мајмуне, ћао!

Мајмун не беше
толико зао,
дошапну само:
– Баш ми те жао!

Иди куд желиш,
срећан ти ход!
Ал не заборави
да смо род!

Свима је причао
папагај Ара:
-Мајмун изгубио
најбољег другара!

МРТАВ МРАВОЈЕД ЛЕЖИ У ТРАВИ

Играјте, скачите, певајте, мрави,
мртав мравојед лежи у трави!

Лежи мртав као клада,
умро, ваљда, од нерада.

Копрца се узалудно,
узело га црно чудо.

Упало мравче преко реда,
видело мртвог мравоједа.

Девет, осам, седам, шест,
пало мравче у несвест.

ПОЛИЈТЕ ГА, ДАЈТЕ ВОДЕ,
ДА НЕ УМРЕ, ДА НЕ ОДЕ!

СТО НА САТ

Види тамо онога –
појурила стонога!

Хоће ли му пући врат,
ено бежи сто на сат!

Нису деца туњава,
знају шта је јурњава.

Лете као брзи ветри,
знају шта су километри.

Ал стонога решила,
па ноге одрешила;

ено она од сто кила
баш онога уловила!

Е, неће бити, јер:
кад су бића двонога,
шта им може стонога!
Стонога и стоногићи
не могу им прићи!

ДА ТРАЖИМО ЦВРЧКА

Тај се чује, чује, чује,
а не знамо где станује!?

Ко зна где се такав крије;
ради ли на батерије?

Види овде, гледни тамо,
хајде да га упитамо:

Где си, цврле цвркутави –
на дрвету ил у трави?

Улин – дулин – дула – дите,
да видимо – има ли те?

Ојка – бојка – дола – дисе,
хајде, цврле, појави се!

Толико за тобом трчим,
већ ме чују како цврчим!

НЕ ЛАЖИ, ЛАЖО

Некад давно, давније од сата,
кад је ласта као ћурка била,
чукун-чукун-чукундедин тата
од ласте је позајмио крила.

Не лажи, лажо!

Веровао у крила и у се
прародитељ мој небески врли;
плашио је диносаурусе –
кад га чули, они изумрли.

Не лажи, лажо!

Чукун-чукун-чукундедин тата
Америку гледо како свиће.
Колумбу је отворио врата:
– Кристифоре, изволи откриће!

Не лажи, лажо!

Имао је четвртасту главу.
У коси му расла перуника.
Своју главу носио ко славу –
његова сам слика и прилика.

Не лажи, лажо,
не лажи, молим ше!

ВЕТАР МИ ОДНЕО ПАНТАЛОНЕ

– Мамаааааа, ветар ми однео панталонеее!
– Ништа те не чујем, говори гласнијеее!

– Ветар ми панталоне однео до васионеее!
– Ма, шта то причаш, црни Танасијеее!

– Мамааа, хладно је, донеси ми другеее!
– Ма, какве пруге, кући се довуциии!

– Ове су ми биле широке и дугеее!
– Ма, где су ти гаће, изели те вуциии!

– Мамааа, замоли тату да заустави ветаааар!
– Шта ће ти метар, сав си поплавиооо!

– Одоше, ко да их шио тапетаааар!
– Ништа те не чујем, ветар је поблесавиооо!

ПОТРЕСНО ПИСМО

Разредном старешини

Тачно пре сто година
умро ми је прадеда;
то и није
давно,
кад се боље сагледа.

А био је важан;
по њему нас знају.
Откад њега нема –
птице
не певају.

Не би било згодно
пред читавим разредом,
да плачем
за мојим
најмилијим прадедом.

Видите и сами,
жалосно је стање;
ово писмо
шаљем
као
оправдање.

ДАЈЕ СЕ НА ЗНАЊЕ

Земља је округла!
То учитељ каже.
Нека дигне два прста,
ко се с њим не слаже!

Гле, Земља се окреће
око осовине!
Можда није тако;
хајде – гукни, сине!

Земља ти је мајка!
Немој рећи – кева.
Има л' овде неког
да друкчије пева?

Знаш ли шта ти значе
два Земљина пола?
Погледај с висине –
ту ти је топола!

Знаш ли да ти кућу
јаке силе вежу?
Кућа ти се удала
за Земљину тежу!

Носимо на свадбу
саксије и цвеће;
ОКО СУНЦА УЧИТЕЉ
С НАМА СЕ ОКРЕЋЕ!

ПИТАЛИЦА

Ја се питам,
ти се питаш,
он се пита,
питалица траје:
шта је, шта је старије –
кокош или јаје?
Однекуд певац
ко из земље ниче
и поче да виче:
Старији је онај
који кукуриче
и ту је крај приче!

*

А шта пиле каже?
– Нека кукуриче,
ал треба му рећи –
ДА СЕ НИКО НЕ МОЖЕ
ИЗ СЕБЕ ИЗЛЕЋИ!

НЕ БЕЖИМ ВИШЕ

Лако је било Тому
Сојеру да бежи од куће;
мени је у мом дому
и кад не бежим – врућe!

И Хаклбери Фину
фино је било, дабоме,
није за грмљавину
чуо у дому моме.

Ја сам само једанпут
шмугнуо из свог дома...
И данас, кад видим прут –
ја ништа не знам поjма!

СТРЕПТОКОКА

Не видим је голим оком,
ал трчим за стрептококом.

Кад је стигнем, биће: – Стоп,
дођи ми под микроскоп!

Да ти уво увеличам
и да чујеш то што причам!

Нит си кокош, нити кока,
већ опасна ситна стока.

Бактеријо, ништаријо,
тако бих те задавио!

Гонићу те до нестанка,
заклаћу те где си танка!

Нећеш ми га бити жива,
ништаријо невидљива!

Кад ти раде брис грла,
знај да траже стрептококу. Зини!

СКОЧИПЕСМА

Лако је скакавцу да скаче.
Нико га не оцењује.
У оној Бремовој књизи
такав никог не бремује.

Бира – хоће ли увис,
па уздуж и попреко;
добро му дође троскок –
кад му је нешто далеко.

Нађе ли гипку сламку,
стручно је одмери оком;
мало пљуне на зглавке –
прескаче јежа с мотком!

Скокне у кап росе.
То као освежење.
И Јефта тако може,
мада прилично стење.

Препоне! У свакој трци
добро му дођу брци.
Једном је, мислим у Нишу,
победио у фото-финишу!

КАД СЕ СТРШЉЕН ЖЕНИО

Било давно,
не поновило се,
била свадба
стршљена и осе.

Сватови ми
још и данас зује;
мила бако,
као да те чујем:

„Где ћеш тамо,
у те луде зоље,
погинућеш
без љуте невоље!”

Било давно,
не поновило се,
кад кренуше
свадбарице осе!!!

Зграбише ме,
направише сито;
беше давно,
беше бушевито.

П. С.
Вуче, вуче, широко ти поље,
зоља коље и гуши и боље...

ХАЈДУК ГОЈКО

Ко то иде,
да л ме око вара!
Ил је Гојко,
ил народна шара!?

Јесте био,
а каже да није –
где се ветар
с ветрењачом бије.

Он курјаке,
па њега курјаци
нашарали
као ликовњаци.

Сав изгребан,
а красте ко значке,
котрља се
из песме јуначке.

* * *

Није згодно,
па бих изокола:
МНОГО ПАТИМ
ЗБОГ ГОЈКА СОКОЛА!

Милена Р. из Л. код СД

ЖМУРКА

Рекли ми Митар и Јагода:
– Ти ћеш до хиљаду да жмуриш!
Само да жмуриш,
немој сојке да јуриш!

И ја жмурио,
жмурио, жмурио,
до хиљаду жмурио.
Па их тражио,
тражио, тражио,
до пет хиљада тражио.

После много година,
гле, како време лети –
ја се сетих !!!

Намерно се изгубили
и тамо негде се љубили,
љубили, љубили,
до сто хиљада се љубили!

* * *

Још их тражим!
Ено их!
За њима трчи неко!
Трчи и виче:
– *СТАНИТЕ, БАКО, ДЕКО!*

ЗРНО СУСАМА

Не, ништа посебно у причи овој;
врапци се љубе у Кнез Михаиловој.

Ту, код књижаре Геце Кона,
зацвркутали он и она.

С нечијег ђеврека, с нечијих усана,
њему и њој по зрно сусама.

Па у „Коларцу" по капућино,
и тамо цвркућу и све им фино.

На оном муралу небеских јаја
нађоше звезду што их спаја!

И, гле, већ носе штапић сладоледа,
за птичју кућу – каква греда!

Свадба је, свирају улични музиканти:
ЗА ЉУБАВ ПТИЦА, НЕШТО ЋУ ИМ ДАТИ!

МОМЧИЛОРАДОЈИЦА

– Како се то зовеш, побогу,
МомчилоРадојице?
Не могу да те упишем у дневник,
осим да прећем на корице?!

– Све ћу вам објаснити, наставнице.
То што се зовем будибокснама,
запетљали су тата и мама.
А компликовано је тако,
да се схвати – није баш лако.
Мораћу полако.

– Овако: мамин тата зове се Момчило.
И, чим сам се родио,
мами је било мило,
пољубила ме и рекла: Момчило, сило!
Лепа вест брзо се чује, зато што брзо крене.
Тата је сазнао да је добио сина, то јест мене.
Тада је рекао, чуле су и птице:
– Ево мени мога Радојице!
Тако се зове татин тата
и тако је дошло до дупликата.
Деда Момчило, деда Радојица –
у мом имену живе обојица.

***

А да би све компликованије било,
мој млађи брат зове се
РадојицаМомчило!
Ко год нас зовне,
обавезно стане.
Како да почне?
С које стране?
Углавном, весело стање!

ЕНО МОМЧИЛА БОСОГ

Купили Момчилу ципеле
за два – три броја веће,
па сваког ђавола у њих –
до ове разлике меће.

А мора да их чува, да му остану брату.
Стално му исту лекцију и читају и чату.

Турио у њих звоно! Оно му било при руци.
Кад је оцу зазвонило – издеветај, истуци!

Мајка му једном нађе ону мараму гледну!?
За месец дана није обувао ниједну.

А онај кум му Прго, кумим те са три прста,
нађе у њима циглу, ону те греје крста.

Баба му нашла жабу којом крајнике миче;
од тог му дана уши на блатобране личе.

Ено Момчила босог. Под точак ноге тура,
да их растегне мало – сутра му је матура!

РАДНА АКЦИЈА

Радмила, Рада, Раденко, Радивоје,
крену на рад – већ готово је.

Радуна, Радула, Радојица, Раде,
нико дане Богу не краде.

Радуша, Радела, Радомир, Радош,
благош га свима, благош.

Радомирка, Радгуна, Радован, Радан,
сваки им дан, кад раде – благдан.

Радица, Радојка, Радиша, Радмило,
доста се, богме, данас урадило.

И ја кренуо, а подне одскочило,
е, мој Момчило, црни Момчило!

ЧИКА ЈОВИНА СТРАНКА

Ма, каква киндер-јаја,
грисини и кока-коле;
уз Чика Јову Змаја –
растемо ко тополе!

Ма, какви кикирики,
пасуљи и бораније;
стижемо оволики
из Змајеве певаније!

Па ђиха-ђиха-ђихамо
све до Кумове сламе;
и Владу Дивца чикамо
да нам дотакне раме.

И родитељи наши
знали су пачије школе,
ал све ме нешто плаши –
не знају да се воле.

Реците Марку, Јанку
и свима, јер је битно:
ЧИКА ЈОВИНУ СТРАНКУ
ОСНИВАМО ПОД ХИТНО!

БРОЈАЛИЦА

Код бу –
бице
дан–гу
бице
стигле
гошће
нера–
днице.
Како
која
с неба
пала,
за игру је
само
знала!
У круг
стала
буба
мала,
дангу–
бице
пребро –
јала.
Не знам
тачно
шта јој би,
само
рече:
ЖМУРИШ ТИ!

ПРОЛЕЋНА РЕКЛАМА

Пролеће је
рођено за
жмурке!
Зелен-
-трава
порасла
до крова!
Стигле
роде
и остале
ћурке,
бројалицу
рецитује
сова:
Еци
пеци
пец
у дневнику
кец,
а у клупи
двојка
МОМАК
И
ДЕВОЈКА!

РАДУЈ СЕ

У животу животуљци
корачају путем својим;
дај, запиши, па подвуци –
МИЛО МИ ЈЕ ШТО ПОСТОЈИМ!

Свако јутро које сване
урачунај у дан више;
кажи дану: – ХВАЛА, ДАНЕ,
ШТО МЕ ЧУВАШ И ШТО ДИШЕМ!

Имаш Сунце, небо плаво,
цветно поље којим ходиш;
мућни својом здравом главом –
ШТО ЈЕ ДИВНО КАД СЕ РОДИШ!

Све је вечно што Бог створи.
Хвала Богу и свецима.
Сваког дана изговори –
БАШ ЈЕ ЛЕПО ШТО МЕ ИМА!

У животу животуљци
корачају путем својим;
пиши читко, па подвуци –
МИЛО МИ ЈЕ ШТО ПОСТОЈИМ!

ХОЋУ ВЕЛИКУ ТАЧКУ

Учитељ је дословце рекао:
– Тачка нам служи, кад стигнемо
до ње, да се мало одморимо!

Шта ће ми она мрвица
која се тачком зове?
Хоћу велику ТАЧКУ,
хоћу из стопе ове!

Нек има пет сантима,
ко добра приганица.
Да се с тополе види –
и на њу слети птица.

Нека наранџу ставе
ту где реченица цркне.
Ја ове тачке повраћам,
од сваке ми се смркне.

Па то и нису тачке.
Зар мене неко да смува?
То је, да опростите,
опоганила мува.

Хоћу велику тачку!
Велику као врата!
Кад стигнем до ње, да се
одморим пола сата!

ПОД КРОВОМ САБОРНЕ КУЋИЦЕ

ОЗИМА ПЕСМА

Било једно зрно,
све му додијало;
само се снашло –
само проклијало!

Па пао снег,
бела постељина,
под снегом билька
нуна – нина.

Ето и пролећа
да је опролећи;
Сунце је зове:
Хајде, крећи!

Траје та љубав
од памтивека,
Сунце пшеницом
грли човека!

Сељак је моли:
Свети Атанасије,
бокори пшеницу,
сачувај, спаси је!

Свети Атанасије – заштитник пекара и ковача

КАНДИЛО

Или: „Жуто маче пред Богом плаче”

Кад се мрачје свих векова
својом силом сладило,
сео човек па смислио
ватрило и кандило.

Дограбио врелу жишку.
Удену је као жижак.
Ил то беше зрачак Сунца –
онај вечни непрестижак!

У сну бунцаш – где су звезде?
Шта је с небом, можда спава!?
Тад кандило твоју кућу
жутим оком обасјава.

Потрајало и трајаће
Светог духа обасјање –
да причува чељадницу,
окућницу и имање.

ВАИСТИНУ

Жир жир жир
божићни је мир

и храстова гранчица
и жишка и варница
И белица пшеница
и погача чесница
кандило и свећа
сва радост и срећа
трајанка ми трајана
пуна кућа тамјана

ораси и слама
полазник је с нама

А ХРИСТОС СЕ РОДИ!
ВАИСТИНУ РОДИ!

БОЖИЋ БАТА

Неко куца
и отвара врата;
ил је тата,
ил је Божић Бата!
Није ујко,
ни стрико,
ни теча;
своја деца
нек им буду
преча!

Преко реда
навалио деда;
пуном врећом –
како ми изгледа!

Јесте!
Он је!
Чује се
кроз врата –
Божић Бата
стиже са Карпата!

ЖИШКА СРЕЋЕ

Божић–дани
сребром оковани;
зуји лишће
на храстовој грани!

Наше свето
дрвило – огњило
жишком среће –
срећу нам плодило!

Падај, снеже,
време је да вејеш;
ти, бадњаче,
ко Сунце да грејеш!

Бака жито
посипа и виче:
Где си, Срећо,
декин ѿолазниче!

ЧЕСНИЦА

О њој ћемо нешто у десетак редака,
зарад душа наших и душа наших предака.

Чесница, шта то беше? Хоће ли знати дете?
Хлебац од брашна, соли и воде неначете.

О неначетој води шестим стихом да речем:
то је извор ил вода која бунаром тече.

Штапићем дрена, леске, руком сејача, орача,
подмешено је тесто, да нас у свему ојача!

Молитвом, жељом, трудом у кући, на имању,
окрепљени чесницом, ведри у послушању!

МАТЕРИЦЕ

Мајка је везана,
ал њено лице
казује да су
МАТЕРИЦЕ!

Од воћа чуваног
за вече Бадње,
мораће, богме,
деци да дадне!

И нешто новца,
бар ситница,
да срећна буде
чељадница!

Роје се звезде,
птице, пахуљице;
у кући радост –
МАТЕРИЦЕ!

ОЦИ

Вежи оца,
док су Оци,
тад су оци
частиоци!

Вежи пређом
и канапом,
даће шаком,
даће капом!

Даће њиву,
све што роди –
само да се
ослободи.

А мајка се
кришом смеши –
ко ће оца
да одреши.

Хајде, оцо,
дадни, дај,
чувај кући
обичај!

СРЕТЕЊЕ

Игралица у три лица:
лето – зима – птица

Лето:
– Здраво била, зимо бела,
нешто си ми невесела!
Зима:
– Здраво, лето гологлаво,
однело те небо плаво!
Лето:
– Склони ми се, грозни смете,
хоћу да ти видим пете!
Зима:
– Гадиш ми се, слуго Сунца,
гледам те ко жутокљунца!

***

Птица:
– Мечка се уз брдо пење,
да вам јави за Сретење,
и каже вам: – *Срећно било*
све се срећом хиљадило !

ВРБИЦА

У име Сунца, неба и птица,
кренула врба, стигла ВРБИЦА!

Деца, ко биљке, истога дана
и олистана и оцветана!

Да све нам крене као из воде;
имања наша да се плоде!

Из зрна грм, из грма чешљугар;
пшеница покрила јесењу угар.

И цвета воће и пчела зуји,
а у колевци пази – буји

детенце – меденце, душица мила,
врбо ВРБИЦЕ, јачај му крила!!!

ВЕЛИГДАН

Великим
словом
Велигдана
кућица наша
обасјана,
а из кућице
сунце
жуманце
читавом свету
даје на знањце –
да све је
вечно
и све
траје,
док траје
јаје –
ВАИСТИНА ЈЕ!

РЕКЛО ЈАЈЕ

Рекло јаје:
У кајгану нећу,
бићу пиле
у твом предузећу!

Квочка на то:
Дођи ми под крило,
ту се роди,
пиле моје мило!

Кљуцај кору,
па кад кора прсне,
мој ће живот
у твом да васкрсне!

МИРИС ПРОЛЕЋА

У реду, зимо,
буди зима,
и нек те има
вековима!

Пакујеш пахуље
при небеси,
а љута јеси –
па треси, треси!

Последњом грудвом
окваси лице;
подмажи сузом
саонице!

За своје место
у календару,
даће ти пролеће
коју пару.

Па, путуј, зимо,
срећно ти било;
СВЕ СЕ У НАМА
ОПРОЛЕЋИЛО!

МЛАДЕНЦИ

Енци–менци–на каменци,
били мали, сад младенци!

Узели се прошлог лета,
сад ће кућа да процвета!

Радују се, моле свеце,
да имају пуно деце!

Улум–дулум–дула–дисе,
расти и ти, ожени се!

А ти тамо, са салаша,
дођи па му буди снаша!

Елум, белум, бетулије,
свак до своје дечурлије!

Колачићи – младенчићи,
пеците се, ја ћу стићи!

ЂУРЂЕВДАН

Једро јутро, румен дан
оцветава Ђурђевдан!

Зуј у кући и кошници
мраву поље, небо птици!

Јагње тору, поток мору,
мелем-речи разговору!

И путељак и заметак
и одојче – све је цветак!

И све буја под небеси,
мило Сунце вазда јеси

окрепљено Ђурђевданом,
па милујеш јачом страном!

ЛИСТОПАДНА

Од Митрова до Аранђелдана
нуна – нина листопадна грана.

Трешња, вишња, топола и дренак
сабирају лишће уз коренак.

А ја вирим, гледам преко плота –
шта ће бити од биљног живота!?

Пала слана, грана лишће склања,
зар је тако било од постања ...

Ко ће мени мајушноме рећи –
ДА ЋЕ ЖИВОТ У НОВ ЖИВОТ ПРЕЋИ...

СЛАВСКИ КОЛАЧ

Небо нам се изведрило,
златно Сунце сјало јаче;
жито наше род родило –
за погаче и колаче.

Хлебни квасац васељене
кренуо у изобиље;
гледам мајку, руке њене –
плету тесто као миље!

Па све украс до украса
од радости непресушне,
да Христовим духом спаса
окрепимо наше душе.

Колач брани. Колач храни.
Тело Христа – хлеб свагдањи!

СЛАВСКА СВЕЋА

Добри, мили Бого, причувај и спаси –
да се славска свећа никад не угаси!

И свећу и свеца сам од себе чувам,
мајушан и збуњен, да плам не одувам.

О, како мој дека свећу шкропи вином,
молећ Светим духом и Оцем и Сином –

да потраје слава на многаја љета,
да наше имање пламичак оцвета!

Па ојача кућу! У њој живот буја,
а отуд, из Цркве, чујеш – Алилуја!

Дека свећу смири. Она се не гаси.
А ја опет молим: *причувај и спаси!!*

ЖИЧА
ПЧЕЛИНО ЧЕДО

ИСТИМ ДАХОМ И ЗАМАХОМ

Молимо те, најбистрија пчело,
све нам о пчелама потанко зазуји.
Знамо понешто,
ал и то се сплело
ко ветрово дете с ветром у олују.

Молимо те, ко што ратар моли кишу,
па му цветом, па му плодом
и кућа и окућница замиришу и продишу!

Покажи нам, градитељко!
А ми ћемо истог часа,
Тајном твојом, Круном нашом –
да плетемо и веземо Цркву Спаса.

Да се Сунце устоличи,
како Небу и приличи – ту у Жичи!

Своју ларву, чедуљицу,
окрепљујеш цветним прахом.
А у сећу – све црквица уз црквицу,
озидане истим дахом и замахом!

Како, пчело??? То нам реци,
а наша ће деца деци.

НА ПОЧЕТКУ БЕШЕ МЛЕЧ

Чувени пчелар Георгело
покуша, пчело,
свету да објасни твоје дело.
Сви мољаху:
– Хајде, геније, објасни кошницу!
А Георгело,
уз пепељаст грч на лицу:
– Само пчеле
без либеле
све пределе,
помоз, Боже,
у Цркву пресложе!

Е, сад, пчело,
буди пчела,
зуцни реч!

Тек,
пчела ће на то рећ:
– Кад је већ
о речи реч,
НА ПОЧЕТКУ БЕШЕ МЛЕЧ!

ОБДАНИЦА

Вежи јутро, чим осване.
Ја ћу звезду редарицу.
Увек си нам кратак, дане,
дај, рашири обданицу!

У послу смо великоме.
Појимо се као пчеле.
По задатку Савиноме –
примакли смо Сунцу скеле!

Па зидамо обданицом
наше зрно Васељене,
а пречицом-обожицом
Крст понели, да нам крене.

Молећ Бога – јединога
милоснога помоћника:
Окропи нас светом водом
Неродимке и босиљка!

Потрајало и трајаће
да анђели служиоци
слажу Цркву као саће,
а помогну свети оци.

Држи тамо, ту је згодно!
Таквом јутру чувај клицу!
На имању благородном –
зидај Жичи обданицу!

ТИШИНА, ТРАЈЧЕ ЗБОРИ

Трајно име ми Трајко,
а викају ме Трајче.
Кад зборим, најтихо да је,
а право ће зборим –
жими мило мајче!

До понедеоник сабирам
дарове на громаду,
у Жичу да ги носим!
Њиву не ти дирам,
уживај с ливаду,
ал пуно да даш,
немој да просим!

Казали Жича ће бидне
између цркве царица!
Са мене иду јагањци,
с јагањци мајка јагњица.

Николче рече мајке:
– Ми ће давамо ждрепче!
А Боска сирота вика:
– Ја ће умесим хлепче!

До понедеоник мнозина
у обор с дарови да сте!
Свима ће кажем : – Фала,
за оно што имасте!

У Жичу ће јавим са ону моју тицу:
– С Косово долазим, од Дојну Гуштерицу!

ЈАНКО ПОСЛУШАНКО

Из Ратине ево стиже Јанко.
Свуд се чуло да је медна душа.
А зову га Јанко Послушанко,
јер тај Јанко воли да послуша.

Хајде, Јанко, донеси, однеси,
додај, подај, примакни, измакни;
кад си тамо – овамо да јеси,
а онамо облаке размакни!

Овдек ивер, а ондеке кладу,
ово скрати, а оно продужи.
Северац нам удара у браду,
продувај га, окрени у јужни!

Стежи, вежи, отеши, одељи,
то преради, а оно доради;
пуни врећу, па жито самељи –
шаку зрна остави пилади.

Обери нам здравуљу у гори.
Нек се мало у сенци просуши.
Старац Дмитар животом се бори;
буди тамо, да му лакне души.

И птици се нађи у задатку.
Чувај врапца. Кажу да је верник.
Зидај Цркву, па му у повратку
подај зрно, читај молитвеник...

ДРУЖИЦА

Пола века дружиле се Јевдокија и дружица,
а то било тамо негде између Чачка и Ужица.

На кудељи цело руно! Кад затреба,
мекој прећи дода мало тврђег неба.

Сишле птице. Погледују Јевдокију.
Њену тајну да упреду у птичију.

А Јевда ће своме руну да придода
што најтврђе у природи да природа!

Тврду траву, ону љуту мрсилицу,
сеју, Јевди, Јевдокији, уз преслицу.

И конопљу за конопе од по стопе
ој, Мораво, Јевдокији ено топе!

Њеним чвором скелу вежу и притежу,
да нам зидар не изгуби равнотежу!

ГДЕ ТО ЖИВИ ПРОКОПИЈЕ

Однекуда, из тишине, тек проби се,
сиромашак, а глувонем – рекло би се.

Не знају га, а ваљаће тај што дође;
дадоше му пола овце да оглође.

Грдосија! Оне шаке грубељаче,
а болећив, има душу, зна да плаче.

Овле-довле, његова је једна стопа.
Где год запне, где је тврдо, он прокопа!

Кад су негде секли брдо због ћуприје,
чудили се, прозвали га Прокопије!

Тај препречи Ибар воду, ништа мање.
Пуне бурад, а он држи водостање.

Са литице груне стену! Земљотресак!
А тај тресак – ено возе као песак.

Није лепо, ал кад крене – на длан пљуне,
што му на пут, то одува, просто дуне.

До куће му, то читамо са усана:
пет сунчаних и три кишна пуна дана...

АРТБЕДРИЈАН

Звао се некако згужвано:
А р т б е д р и ј а н.
Сав у крпама, жалостив,
необријан.

Стигао је из далеке и спаљене
Јерменије,
а крене ли милим послом –
ништа му далеко није.

Звали су га Дрводеља;
то и јест.
Све му равно и мекано –
бор и буква, бреза, брест...

Кад донеше неко дрво
однекуда са Кавказа,
Дрводеља Артбедријан –
како знаде, тако каза:

– Овај стави у козиног млека,
да пије пуно и много још.
Па тако грејеш, вртиш на Сунце,
и тако јесте да није лош.

ЖИЧУЛЕ МОЈЕ

Трпезарац Тика
донео зрневље;
све што је родило –
да се омеље!

Уз мало сладуље,
понека лиска;
слађи је хлебац,
милија кришка.

Меље му Жуја,
он му је уја,
а уја неће
да узме ујам.

Сем ује – никог.
Син самоће.
А вредан, вредан –
све га хоће!

Њивама каже:
– Жичуле моје,
ено и звезде
због вас постоје!

Ено и Сунца,
изнад нас је:
НЕБО ГА РОДИЛО,
ДА ПУНИ КЛАСЈЕ!

НА ВУЧИЈОЈ ГРЕДИ

Кад су свеци бирали, Сава одабере
мраз и лед, а вукови за њим...

Коњушари, псари соколари
ноћивали на Вучијој греди.
Оружари, с њима добошари,
а чекали зверче које вреди.

Слуга Лука, свима десна рука,
моли, цвили: – Не дирајте вука!

Свуда зверче трагове замеће.
За трпезу ломе га по гори.
И док бежи, а побећи неће,
слуга Лука ено вуку збори:

Видиш, вујо, мој мили рођаче,
зли су људи, кад се наоблаче!

Оно зверче није више о н о.
Однели га са Вучије греде.
Кад је вучја, нек објави звоно:
грли вука, неће да уједе!

Целом свету читај ова слова:
БИЋЕ СВЕТА, ДОК БУДЕ ВУКОВА!

ИДЕМ, ДУШЕ МИ

Дај на зајам
ведре душе, јаке воље...
Травке твоје –
против моје костобоље.

Вратићу ти,
кад набуја, кад надође;
није душа
корпа шљива, суво грожђе.

Да ми даднеш
струганицу и сврдило,
а не вратим –
небо би ме нагрдило.

Давао си,
дај ми опет привезушу.
С ветровима
још се држим, ал за гушу!

Упетљај ми
ону петљу и три стиске;
знаш да немам –
из куће сам сиротињске.

Зидам, дрхтим,
а измиче тло под петом.
Да не паднем,
окити ме зановетом!

ВЕЗИВАЊЕ ВЕТРА

Ти Јордане, ти Брдане, ти Стојане,
из књиге ми нигде никуд с ове стране!

Кров дижемо! Стављене су учврслице.
Биће ветра, јављају из Гвочанице.

Ако крене, не дајте му да ковитла!
Што не знате, упитајте оног Митра.

Подвежите поднебесац, боје риђе;
са Жељина, накострешен, зна да прође.

Отворите широм око, широм уво;
многима је северлија кров одуво.

Свак уза се нека има глога грану,
прикупите ветрулицу, па устрану!

Најгори је онај отуд гороломни,
кад набрекне, ти Брдане, с брда зовни!

За њим дуне одрпанац, њиве зобље;
уловите, дотуците, па на гробље!

Погледујте тамо оног. Јако дише.
Све бришите, што на ветар замирише!

ДА СЕ ЗРНО ЗРНОМ ВЕЖЕ

Ено Горје и Добрунке,
добра срећа с њима била;
из Мораве ваде трунке –
нешто им се замутила.

Јевгеније и Момчило
мајсторишу зид за фреску;
зрно песка одскочило,
траже слично свуд у песку.

Ево Горје и Добрунке,
носе оно какво фали!
Око зрна сплеле руке –
сви се зрну радовали!

А мајстори душом плели
и унели где је било...
Негде се у пчели срели –
Јевгеније и Момчило.

*

Кад се Црква пчелом сриче,
сви смо зрно Спаситеља!
Ево фреске, ево Жиче,
а низ олук капне жеља:

ДА СЕ ЗРНО ЗРНОМ ВЕЖЕ,
КАД ЈЕ ТЕШКО И НАЈТЕЖЕ!

ШАКА ДРЕНА

– Какво ти је то именче,
мило Ленче?
– Док порастем, нека будем
Доколенче.

– А куд си ми поранила,
ружо мила?
– Носим оцу шаку дрена,
да ојача крила!

– Где је оцо, кажи, Ленче,
у две речи!
– Толико их само имам:
ЦРКВУ КРЕЧИ!

– Да то није онај кречар
Доколбелић?
– Јесте, с њим ћу да окречим
ЦРКВЕ ДЕЛИЋ!

ДОЧИТАВАЊЕ ПЛЕЋКЕ

Глад би оглодала плећку
до провидне кости.
Такву је Костадин
читао ко књигу.

Узми плећку, Костадине, протумачи –
како Жичу да бранимо од дивљачи?

Окрени је према Сунцу, запни оком,
види – шта ће сутра бити са истоком?

Тај што руши, тај што пали, Костадине,
како ове, тако ће и догодине.

Круни фреске нашој светој Источници,
а све пада по Милану и Милици.

Ја је зидам, ево старац, и обнављам,
осми век је како Крст под небо стављам.

Дочитај ми, Костадине, и срж кости
о животу из плећкине умрлости.

Кад ударе грашке зноја, ти је баци;
не дај да ми пострадају Подунавци!

Добро ти је, добровиде, оглодана –
обрадуј ме, нађи нешто, жити рана...

НЕ ДИРАЈ НАС, СУМРАЧИЦЕ

Она птица сумрачица
шкрипи кљуном, кад полети.
Птицоносац каже сови:
– Иди за њом, одгонетни

шта то тражи сумрачица;
где ће да се заустави?!
Брзим пером, оштрим оком,
све запиши, па објави.

Не дај мрачној да просипа
црна зрна око Жиче!
Седам падне, осам бубри,
девет клија, десет ниче!

Ту где буја помрчина,
рушикућа на праг сео;
плетенице у вештице
прећом мрака он је плео.

Помажу му вукодлаци.
Наоштрили црну длаку.
Плету црно, па притежу
и равну и наопаку.

Не дирај нас, сумрачице!
Преклињу те птичјим млеком
Ђурђевдани, Митровдани,
Анђелија и Анђелко!

БЛАГОЖИВИЋ, БЛАГО ЊЕМУ

Звонар Горчил: Мало, мало, па нам
отргну звоно и претопе у потковице.
Бежите, луди коњи, с нашег босиока!

Одрж Благоживић,
звоноливац из Тврде Трепне,
себи неважан,
а сви га уписали у важне људе!
Учини звоно. Прекрсти се.
Ма, и трепавицом да клепне,
оно забрује –
да и миломе Богу мило буде!

Био у Русији
код оних најбољих звонобожила,
а Русија сабрала,
па помножила,
у два реда све пресложила:
Шта је коме Богом дано –
у њему је и зделано!

Бог те дао, одржао, наш Одрже!
И трајао онолико – колко звезде небо држе!

Пчелице ти у недрима не мирују.
Мрав котрља жишку Сунца,
да се нађе у твом жару!

А мехови
старим ветром потпирују
младу ватру, одрж-ватру неимару.
Онај који плете ватром
везе ватром, звоно лије,
он је оно светосавско
чедо наше И БОЖИЈЕ!

Свуд се каже:
Благоживић, благо њему!
Где је Цркве,где је звона, и он ту је!
Док се грешни и мајушни
примичемо Свевишњему –
Одрж већ је уз небеса!
ОДЈЕКУЈЕ!

БОСИОЧЕ НЕОДМОРЧЕ

Ама,
има нешто код Вујкове воденице -
неко легло, неки ђаво...
На децу нам навалиле сугребице;
под кокошком дречи пиле,
а длакаво!?!
Све што дани
чврсто држе у свом збиру
и понешто дозидају,
дођу оне глуве ноћи,
па ђаволу и вампиру дотурају.

Неко плаче!
Него, шта ће,
кад букавци и дрекавци намиришу -
заплакаће они који босиоком
у колевци срећу дишу.

Босиоче, браниоче, цветомилче,
припази нам у колевци породилче!
Како коме, нама јесу, ко никоме,
упадали нечастиви.
Да запале, да поломе,
да оберу плод на њиви.
Па, преживи...
Чекај, да нам опет дођу
и доглођу што остаде у тањиру.

Босиоче, неодморче,
не дај да нам Манастиру
икад више – дође онај који брише
копчу Неба и Земљице:
ЦРКВУ НАШУ
СА ЊИВИЦЕ БОСИЉИЦЕ

Архимандрит Јован, искушеник жички, о бомбардовању Жиче 10. октобра 1941: „Жича се, кроз оне смртоносне облаке, још једном зарумени, као тешки рањеник у самртном ропцу који крвари и пада, и крст заједно са северним кубетом као да нестаде у облаку, сруши се на земљу или узлете на небеса...”

СИРОТИ УГЉЕША

И жилица
и житница
и таблица
множилица
Жича! Жича!

Кад су Жичу запалили,
ко зна више који пут,
Угљеша се наљутио
и рекао целом небу:
Небо моје, ја сам љут!

Добро дете, а учено,
страшном ватром измучено,
сишло с ума...

И дан-данас,
на сред друма,
према небу рецитује –
да се чује:

И жилица
и житница

и таблица
множилица
ЖИЧА! ЖИЧА!
МОЈА ЖИЧАаааа

ТАНКОСАВА

Не тражите Танкосаву,
склонила се с пута мраву...

Танкосава из Грдице
трн-ружицом нагрди се!
Из шипражја и корова
сузе теже од Косова
узносила на узвишја
и пропланке.

Изброjила, па зборила:
Много их је, мила мајке!

Тешком сузом Танкосава –
ишла травом љутилицом
и међицом трњарицом,
кад се оно склони мраву,
кад све оде у Мораву!

И уздахе и јецаје
просула је, а нема је...

Не тражите Танкосаву;
склонила се с пута мраву!
Црн Угљеша провејава:
Можда спава.

ЗУЈАЛИЦА

Јецо, Јело, Јелице,
веселе ти пчелице,
увек с њима била,
весела ти крила!
Кад нам неко прети,
ти брже долети;
он-дон-доно-ку,
донеси нам жаоку;
кад нас неко звецне,
ал ће да га пецне,
кад нас неко гњави,
има да поплави!
Лет, лет, Јеленче,
лепо ти је временче;
уј-зуј-зуја-зој,
поздрави нам љути рој,
а матицу замоли,
кад нас душа заболи,
да нам душу помилки,
за њу букет толиииики,
да окупи пчелице
и сачува кошнице,
па зује у Жичи,
а ти, Јело, вичи:
он-дон-доно-ку,
ево носим жаоку!

БЕСЕДА

Десанка на Сабору у Тршићу, 1987. године:
ДВА ВЕКА ВУКА
(Документација „Ђурђевка”,
колаж М. Одаловић)

БЛАГОСИЉАЛИЦЕ У СВАКОДНЕВНИМ ТЕГОБАМА

Драги, добри, вредни, даровити, храбри људи *Десанкине међуотаџбине* у једнакостраничном троуглу Ваљево – Рабровица – Бранковина! Хвала вам што нам омогућисте да се виђамо на овом бајковитом сабориштy, те пронађемо једни друге и ободримо духовношћу, придижућ се из националног малаксања. Не знам поуздано шта забележише Цвијић и Панчић о овим божјим рукосадима, шта пословође и записничари о раскошним призорима, шта службеници у катастарским канцеларијама, ал знамо сви – како би се у народу рекло – да је *овде и с нама од Бо̄га нам Десанка!* Умела је да види, запише, прослави песмотворењем и све то остане нараштајима – док је језика којим зборимо.

Да се ко не збуни мојим појединством међ славним добитницима, утешићу збуњене, да одавно већ, у некој књизи издвојих као важан биографски податак: *по̄знавао Десанку, по̄знавала ме!* Имасмо многа дружења и разговоре на Сусретима „Лазар Вучковић", Змајевим играма, Горановом прољећу, Црној Гори... Сад бих малчице, како и приличи дечјем песнику, да шмугнем у једну строфу и вратим се – куд сам наумио. Кад бисмо се нашли пред мени незнаном особом, Десанка би, да би ме представила, рекла: – Хајде, молим те, само ону строфу о мајци! Наравно, послушам је: *Посоли, досоли, замеси, по̄дмеси/ добар дан, изволи, по̄бо̄гу – гдe си!*

/коприву вадити, ружу садити, / мама је глаѓол од глаѓола радити...

Изгледа да смо се срели (данас би рекли „препознали") у песми „Мама је глагол од глагола радити". Пристигли из породичних густиша: она најстарија од осморо деце Михаила и Драгиње, а ја осмо дете у *десетици* Тодора и Душанке, тамо негде у мрачним косовским небосклонима. Е, сада, читачи бројева, дланова, звезда – застаће код броја ОСАМ. Десанки, као првој, дата је проходност, а „остали за њом!" Ја, осмо дете у тескобној кући, свима на сметњи, звао сам се „Тамо се!" У таквој гужви научих да сам неважан. Лако научен, никад одучен, па и ова прелепа награда, колико орадости, толико подлеже непријатности: – Откуд ово мени – неважноме!?

Укупно дело Десанке Максимовић, књижевна активност, путовања, племенита чињења, етичке побуне, уредна национална и верска осећања, усхит за васељену и микросветове, љубав и брижност за мале и небрањене, сва њена поетика, животна начела, успрaван ход – ма куд ходила... све се може пресложити у две речи: *јеванђеоска тајна*. На књижевна сусретања, улазећ у народ, тако да речем, стизала је као на литургију – радосним и драгосним лицем. И свуд су је дочекивали озареним лицима, као мало кога у читавој нашој књижевности, уз осећај да нам доноси благосиљалице – олакшице у свакодневним тегобама. И трају светлуцања као жишке Сунца – свима нама на равне части.

Као песникиња за децу, и као професор књижевности, знала је да је Змај Јовина певанија наше основно, полазно поље за све песничке

нараштаје. Уз радосну подршку и апсолутно поштовање свих стваралаца за децу, трајала је на том пољу и ту остала до последњег стиха – као почасни председник Змајевих игара. Управо у стварању за децу, лепоти нашег језика Десанка је, милозвучношћу матерње мелодије, те завичајним бојама, уз хуј, зуј и бруј, уз трепет и лепет, и хук и звук, придодала трајне лепоте и дивоте песничком загонетању и разговетању. Њеном појавом и истовременим Бранком Ћопићем, наше стваралаштво за децу постаје интензивније, организованије, разноликије формама, па све ведрије – новим међашима, рецимо Радовићем и Ршумовићем. Тек, мојој генерацији и овима који пристижу – ето скеле-учврслице и трајне, драгоцене грађевине.

Уважени претходни добитници драгоцене, дирљиво лепе Награде Десанкина имена, у својим беседама издвојили би понеку песму, мудру мисао, аутентичну анегдоту, па бих и ја нешто да придодам. Нека то буде песма *Рендгенски снимак*. Песма у четири строфе, али непојамне песничке храбрости да се о томе уопште пише. Имах и разговор с Десанком о песми. Објављен, остаде ми у радном плакару Дома штампе у Приштини. То су, они онамо, спалили. Кад могу цркве, спаљени стихови само су узгредна работа, колико за потпалу. Песма је настала у Дубровнику – „у болничкој чекаоници" – како нагласи. Опорављала се од прелома, и управо донела рендгенски снимак своје руке, да јој „прочитају стање". У том трену чуле су се сирене болничких кола. Замолише песникињу да изађе и сачека, а већ су уносили повређене у некој несрећи. То

се одужило, а она, ваљда, ганута несрећом унетих, уклонила свој снимак као нејасну „текстуру" неважних невоља. Учинило јој се да је малодушна, узела оловку и песмом бележила тренутно стање душе, а смрт назначила тек – као „биолошку тачку".

РЕНДГЕНСКИ СНИМАК

Посматрам на рендгенском снимку
своје руке кости
Беле као букови суварци
И видим слику како ће у земљи лежати
Кад се све земаљско с њих збаци.

Посматрам те људске кости,
Те ручне ситне дуге
Са колико су уметности поспајане
У клештанца ножице полуге.

Стоји преда мном оцртано
као на школском атласу
Шта је изнутра та рука која сада милује
И шта ће се у самртноме часу
Догодити са њоме сутра.
И ако ти сада кадгод пружим руку
Заборави земне привиде и варке
И мисли – мада била у зглобовима туку
Како ти пружам костију суварке.

Са ове говорничке удаљености могао бих да махнем руком, па и да се рукујем успут, ал страшљив, не бих могао да вам пружим „костију суварке”. Хвала вам што сте и што смо данас били овде. Овдашњој деци обиљу пробраних жеља придодах Десанкину мудрост, доброту и мирну старост.

Мошо Одаловић

У Бранковини, 16. маја 2016.

АЗБУЧНИМ ПУТЕЉЦИМА ДО ОНО МАЛО БИОГРАФИЈЕ

А

Мирославка, Јевросима, Илинка, Стана, Милијана, Миодраг, Милисав, Момчило, Михаило и Љубомир. То се зове *моје детињство. ДЕСЕТИЦА!* Благосно нерешено у оца Тодора и мајке Душанке. Узбудљиво: чим се пробудиш, већ си у вртићу! Зборно место – кухиња, једина загрејана просторија. У сиротињским земљама и нема другог народа – до *кухињског*. И ово пишем у кухињи. Замисли, читаоче, за нас десеторо – десет радних столова! Немој да замислиш...

Б

Мојој мајци нико никада није помножио: *десет пута девет једнако је деведесет месеци бремености*! Десет војних рокова у благословеној радости. Да смо гугутке, с гнездом бисмо попадали.

„Још си жива, ти старушка моја!"

Жив сам и ја. Ево пишем нешто, да опростиш, о себи.

– Немој што слагат, сине мој!

– Нећу, пчеле ми!

В

Ја сам осмо дете, а у Српском митолошком речнику пише: „Осмо дете, адамско колено, у родитеља је срећно за кућни напредак." Био је 1.

април 1947. године. Родио се, а у том сату горела зграда *колективе* у мом селу! Частих родитеље, а и село се више обрадовало ватри но мени. Нису могли да смисле тај аграрни безобразлук. Тек, родих се – за напредак! Колектива је (причам млађем читаоцу) – комунистичко поигравање с народом. Узму ти њиву, шуму, поток, воденицу, све животиње, залихе хране, алат и алатке... и то постане свачије. А кад је свачије, онда је ничије и склоно пропадању. Због ватре, за моје рођење сазнало се који дан касније. Имало се о чему причати; осмо дете и није нека вест.

Г

У породичном густишу научиш најпре – да си неважан. Лако научен, никад одучен.

(И у песничком братству тако се осећам.) Увек уз руководно животно начело: *потамо се!*

Кад би долазили важни гости (мада ми се причињавало да и нису тако важни), био сам тужан и глувонем. Увежбао сам око да, системом праћке, види све и повратном снагом ластика прикупи сличице. Мајка би рекла: „Боже, како се културно опкоди!" – мислећ на нечије коришћење прибора за јело.

Д

У апсолутној равници, где нема низбрдице колико претовареном мраву да лакне, некакав Рус, агроном, осмислио је моје Старо Грацко. На левој обали Ситнице, под Голеш планином, код Липљана. Село у облику квадрата, поред џаде, која је, према Призрену, како кад, просипала блато и прашину. Аутобус смо звали

„пошта”. Били су ретки, а прилично тачни: ратарева, чобанска и ђачка казаљка. И баште су биле „под конац”. Волео сам да одрастем коју стотину метара и видим своје село одозго – птициним оком!

Ћ

Сви смо били стручњаци у застрашивању. Кренем, рецимо, према ватри, а све што је старије од мене, унесе ми се у лице, уз дрмусање: – Не тамоооо! Или према бунару, дубине 20 метара. – Не тамооо! И мравињака и пчелињака, и осе и оштре косе, и муње и висока дрвета, и глога и кљуна орловога, жишке, свица и гладних вилица, и јарца и поветарца, и гује и олује, и лептира и лептирове деце – бој се! И тмине и дубине, и злих очију, и печурке и оштрих рогова, и дедина гроба и свих годишњих доба – бој се! И сугреба и пришта, и ћука и слепог миша, и стрвине (отпашће ти коса), и жабе (ко згази жабу, умреће му мајка), и шерпе (не греби дно, падаће киша кад се жениш), и пешкира (побошће се волови, ако заједно бришемо руке), и ватре (не пљуј у ватру, изаће ти ватрица), и Божића (не бијте се о Божићу, изаће вам чиреви! Чири-мири-двадесет четири!). И редара, и путара, и шумара... и Друга Тита – бој се!

Е

Ноћ задигла сукњу и све под собом пригњечила. Погасила косовске лампе, тек видим – сами ја и мајка. Готово уплашен, питам: – Мама, где ћу да спавам? „Ауууу, иди код њега; ја ћу се снаћи...” Кад каже *код њега,* знам да је

код оца. Он је за мајку био ОН, треће лице једнине. Било је сасвим нормално да спавам с неким од браће. „Наопачке", један другом удну ногу. Тек, укапирао сам нешто важно. У многочланим породицама родитељи устају први у селу. Они устану, а ти освојиш кревет, па се раширш ко Шар-планина и спаваш за двојицу! Кад спаваш сам, учини ти се кревет већим од игралишта!

Ж

Шта смо то облачили, туго моја! Ја сукњицу до седме године; углавном наслеђену. Памтим само ово, као летњу благост, радовање. Излазио бих на сеоски пут, засео у усеклину од запрежних кола, па фину, уситњену земљу убацивао под задигнуту сукњицу. Годила ми топла земља! Мора да ми је ноћу било хладно; неко ме изгурао из кревета, отео прекривку.

З

Негде у двадесетој години, из носталгије или младалачке необузданости, обукао сам сестрину хаљину и изашао на велику сеоску утрину. Партерна гимнастика под ведрим небом! Можда се ово звало *младалачко беснило.* Пубертет није постојао, или нисмо смели да га пријавимо... Енергијом обесних, правио сам „звезде" и колутове – правилне, у истом ритму и перфекцији. Комшија Аћим Бокић, старац утрнулог вида, почео је да виче: – Милијана, мртва се превртала, Милијанааа... Мислећ, ваљда, да је моја сестра полудела.

И

Субота! Да ми је да сам снажан и важан, да је укинем! Да, због купања. Уз захуктали шпорет на дрва, појачан окласинама, оклипинама, „кужљицама" кукуруза. Нас, дечаке, потапали су у корито као ћебад, пољаве, сламарице, крпаре... Често пред гостима, а „фенирање" је трајало кратко, јер смо били ошишани због вашкица и гњида. Мој плач и побуну пресецали су, ако се тад десе, стричеви Максим и Благоје: „Баци му шаку пепела у уста. Зачепи му пркно окласином... свеца му његовог!" (Комшија Вујадиновић имао је лепших прича: „Плашио сам се да ће ме купати и кад се оженим!")

Ј

Ванилице и „жута торта" (патишпањ без прелива) били су једини колачи. О Никољдану и Васкрсу било је разноврсних, у већим количинама, а ми, млађи део десетице, највише се радовасмо онима који се препеку. Јели смо их пре гостију, кад највише миришу. Иначе, колачи су нам служили да имамо *крупне очи.* А најмилији празник – *Свети Сутрадан!* Оду важни гости, и нико ми не каже – тамо се! Свети Сутрадан, празник над празницима!

К

Имамо шуму, сто метара од села. У њој храст и дрен, понека јабука и крушке-дивљакуше. Крушке су, кад мало одстоје, годиле глади, а од јабука, ужасно киселих, поскакивало се. Шума – мера моје храбрости. У њу сам одлазио са очевим перорезом, оним калемарским, добро

наоштреним, са уздигнутом „њушкицом”. Једном, у четвртом основне, добро се посекох. До села сам трчао уз лелекање, кроз село био „мушко”, па у кући – опет лелекање. А додају ми мало батина и грдње, због глупе авантуре.

Л

„А Ситница, мутна и крвава, проносила коње и јунаке!” Незнаном песнику јављам да Ситница данас и саму себе једва пронесе. Свела се на ситницу, жабљи прескок. Волео сам је због чобанлука. Моја река наполичарка. Не да стаду преко ње, па ми остане само пола посла. Ситницу нисам мутио, нит знао да пливам. Престравили ме вировима који су „прогутали многе људе”. И епске језе било је у мени. Тамо на дну, у претешком дремежу – коњи и јунаци.

А мене страх и једних и других... Скок на главу, па на оштру Турчинову коску!

Љ

Неки учени људи рекоше и не порекоше – да се свет сазна до десете године! Могуће је да се наглед ах света, ал – у мени десет година живота под лампом... И, гле, стигла струја у село! Учинило ми се да ће кућа експлодирати од светлости! Да не верујеш, а лепо видиш: ТУ ЈЕ! Кроз жицу и бандере!?! У сијалици – жица као паучина, а светли, око да развали! „Не дирај прекидач мокром руком, претвориће те у пепео! Спржиће те; метлом ћеш на лопату!” И страх и чуђење трају.

М

За *сукно* знаш из укрштених речи, а ја га носио! Текстил ручне израде, дебела, тешка „шмиргла" од овчијег руна. Н е д о д е р! Нема тог колена и лакта који ће провирити. Пре би се проблејало. Одело, три броја веће, шио ми Угрин Микарић из Црног Брега. Нисам волео одело кад пада киша. Могао сам, натопљен, пет литара кише да довучем. На жици за веш никад да исцури; брже ће небо. Најбоље се просуши на себи – ко на овци. Уз добар шпорет, испариш ко јулска локва, а кућа замирише на стадо. Да, имао сам одело! Модел „то ти је што ти је".

Н

Лежећ на земљи, неконтролисано дуго, системом левка, претакао сам небо у себе. Широк кадар сводио сам на празно гледање и помућену свест. Тада би настајало претакање. Када би стропоштавање неба добијало катаклизмично убрзање, наглим стресом тела пресецао бих игру. Почињао нову, тек када истресем страх. Клепили би ме, онако узгред. „Кад ти кости повуку влагу, нико те неће излечити!" Повремено попијем *бруфен,* а мило ми ако сам претакањем зарадио бар мало реуме. Има у мени неког неба...

Њ

Лепо су се звали: Емилија и Александар Миленковић. Звучи чврсто, прилепљено, калиграфски извезено, улива поверење... Моји учитељи. Адресовани однекуд у моје село. Пошиљалац држава, у доба кад није било „нећу". Чини ми се да су били тужни, а касније се сродили; било им

лепо. По пудлицама с којима дођоше – Сари и Џасперу – би нам јасно да су из неког другог света. Појеле би то наше љуте џукеле, не знајући шта су појеле. А ми, ђаци, волели смо пудлице, мада збуњени: откуд толико белине? И, Боже, шта ли једу, кад већ живе у кући!?

О

Од краја априла до октобра ишли смо боси ко Бушмани. Која уштеда! Мало табани задебљају, па испуцају – ето једине штете. Набијеш се на трн, повучеш грану за собом, само малчице јаукнеш и отресеш грану. Ето, ништа. Најлепше је било – бос после топле кише. Табани мало побеле и омекшају, па извадиш трн с почетка пасуса. Никола Перенчевић би нас као строго опомињао: – Не вади то, ваљаће ти зими за потпалу!

П

Могао сам од фудбала да живим, али моји услови су били: само бос! Долазили су да гледају како Милош Сурлић и ја наизменице тучемо у пречку. Нешто смо се посвађали и не говорасмо једно време. Драматично, не питај. Поделило се село у две екипе: „Милошева страна" и „Мошова страна". Три гола полувреме; по највећем паклу, негде око поднева, кад немамо обавеза. И жирафу би звекно топлотни удар. У „прелазним" роковима најбоље нас је прелазио Бошко Ђекић. Милош му даде неку капу, или ја бритвицу – Бошко промени клуб и тако дрибла обојицу.

Р

Нико нас није мазио, па и ми, одрастањем, никога. Све што смо тужно купили (какву смицалицу, грубост), радосно смо продали. Кроз птичије јаје провучемо танано дрвце или јачу, сасушену сламку, па сачекамо оног који још није видео „како се прави свила". Држи јаје између дланова, чека чудо, а ми – пљус порукама! Ето му свиле (кајгане), па нек је прода кад порасте до трговца. (Да, уз церекање. И накнадну, посве окаснелу грижу: Господе, па ми смо птицама отимали пород...)

С

„Један-два-три, два-два-три, три-два-три!" Још чујем глас приученог кореографа, блиског ми рођака, наставника фискултуре Милоша Одаловића. А вежбам за слет Титу. Крајње неталентован. Греота. И козарачко коло мени је безнадежно компликовано. Скрстио бих руке на својим грудима. А како, онда, упамтити стотине ритмичких покрета: ногом, руком, боком и оком, вратним пршљеном, десним палцем, избаченим пупком, чврстом вилицом, веселом трепавицом, а колут, а чучањ, а склек, ка трибини заокрет, а полети, а застани, а наглавачке, а трупачке, а стрелимице, а радосно, а заносно... Бого мој, забрањени, спаси ме! Милош би ме ударао одебљим ланцем пиштаљке: – Мошо, боље, три-четири; није тако, три-четири! Вежбао бих, кришом, у башти иза камаре сламе. Тужан и глуп, шта да вежбам – кад ништа нисам упамтио...

Т

Сјагњеној овци отекне виме. Мора да је боли, чим одбија своје јагње. Оно прић̈е, а она побегне, затури се у стаду. Покушава код друге овце; и ова га одбије, као да је даждевњак. Чува млеко за своје јагње. У спојеним стадима нађемо овцу, принесемо јагње. Боли је, а мрско је стежемо, дрмусамо, да види – ко смо! Док сиса, јагње приклекне, а уздигнутим репић̈ем прави кружић̈е задовољства. Кад узме ваздух, груне мајку у виме, а она јекне... Овци се згади овчији живот, а јагње све више прилази пастирима. Мисли да смо родбина.

Ћ

У овом спору, у овој расправи с прошлим веком, ево средњовековне сличице. Невероватна, а тачна, пчеле ми! Коју годину пре овог рукописа, с једним старијим рођаком дуго тумарах давним путељцима, међама, шумарцима, завичајним белезима... Прић̈осмо и Великом Алашу и божуровој утрини. Наић̈осмо на овећи мравињак, а рођак се обрадова: – Ауу, што сам жедан! Узе гранчицу, мало је пребриса и сву, међу усне, пљувачком овлажи!?! Полеже гранчицу међу мраве. Ови је очас освојише, прекрише. Он причека минут, отресе их, облиза мравље жвале! Па још једном и преста му жеђ!!! Нисам издржао да не пробам, а он, чудећи се: – Овцо једна, зар ово ниси знао! – Ево, знам! (Попљувах се с мравима, ал преста жеђ!)

У

Често, као и сваком нормалном, падало ми на ум да бежим! Знаш, оно, кад те понизе, кад си трункин отпадак. Побегнеш, а они пресвисну за тобом!? Да, али у пуној чељадници и не примете да си побегао. Ко ће сваки час да нас броји... Хладњикаво, шта ћу – побегнем у шталу! Да будем сигурнији, легнем у јасла. Не будите гадљиви, због млека. Крава ме греје топлим дахом, а сигуран сам да ме жали. Вирим из јасала, утрнула ми „позадина". И, срећа што сам вирио. Видех оца! Узе виле и оде. Донеће крави сена и бациће га на мене. Шта, ако ме прободе вилама!!! И вратих се као куче... Угрувано.

Ф

Овеће породице су као кошнице. Увек се нешто ради, увек зујање. Ако ћемо право, има и пецкања. У општем зујању био сам мајстор да једну сестру, због једног М. редовно, а тако неприметно пецкам. Само она би чула моје мрмљање: „Муж и жена, мачка печена!" Иако нисам знао шта то значи, видим на њеном лицу – да много значи. И чекала ме, чекала и сачекала. Наплатила ми све „мачке печене"! Било сушно лето, па се цвет млитавио, а пчеле – љуте, љуте! Играјући се у башти, примицала ме кошници, па гурнула штап у кошницу! И, побеже! Остави ме пчелама! Јаооо, мајчице мила!

Х

Један господин, а свака му част како је из сиротињства стигао до лепе отмености, причао ми – како своју мајку готово и није виђао да спава.

А ја му рекох: – Исти случај! Ми из густиша лако се разумемо. Кажем како је моја мајка, радећи неке послове, крадомице сањала. А он мени: – Исти случај! Причах једном, пред рођацима и мајком, како она и стрина Стана, уз шпорет, плету и спавају. Згодно за документарац: док држе плетиво, клону главама и сударе се! Мајка ми рече: – Носи те ђаво, стално нешто лажеш! Не лажем. Имале стратегију да помало дремуцкају, а џемпер за неко дете ипак – одмиче.

Ц

Мој отац, столар, земљоврлетник, био је и „стоматолог". Ужа специјалност – вађење зуба. Технику је, вероватно, увежбао вађењем зарђалих ексера. Колико их се мени прецвикало, а њему стварно никад. Пацијенти су имали поверења. Отац би левим дланом поклопио чело пацијента, а десницом ишчупао „тог ђавола". Неко од нас приноси пепеоник шпорета и чашу слане воде, да овај испира рану. Отац се враћа послу, тамо где смо га прекинули, а ми, асистенти, остајали с пацијентом, док се рана примири. (Наравно, никад никоме наплатио. Части кућа!) Комшији Николи Милићевићу извадио зуб, потом га пита: – Је ли те болело? – Неоно! – А што си жмурио, Никола? – Да ми не испану очи, Тодоре!

Ч

На сваком од нас, рецимо, по пет дугмади. Опет таблица: десет пута пет једнако је педесет! На кошуљама, капутима, џемперима, блузама... И на панталонама. Рајсфершлус је новија тековина. Како се грозно изговара: рајсфершлус,

као да дресираш панталоне. Дугме се чувало. Ако га изгубиш, носићеш различита. У раном детињству свеједно ти, а касније подлеже непријатности, као да си сав раскопчан. Тек, ево сличице. Трчи дечак! Трчи као ждребе; не није добро; трчи као на митингу у Цириху; не, ни то није добро; трчи као да је с друге планете; не, никако! *Трчи дечак, као да је ūронашао дуґме!* У кући објављује: – Мамааа, нашао сам дугме! А она ће: – Благо мајци, ваљаће неком од вас! И однесе га у кутију.

Ц

Ако је од Голеша црно небо, ја се обрадујем на њиви: „Сад ћемо кући!" А отац – црњи од неба над Голешом. Откуд знам да ме небо баш ту, на њиви, прехрањује. Мени је хлеб у креденцу, а небо нека ковитла по своме. Бацамо мотике, виле, грабуље – да нас не убије гром! Отац призива громове, а неће га. Он је коприва или нешто накострешеније, што громови радо мимоиђу. Побожан, а псује. Прави „грудву" од влажне земље и гађа небо; брани њиву. Грудва се сусретне с громом, па одозго, с неба, падају блато, псовке и опиљци грома. Свађао би се са Светим Илијом, као да су комшије, па дуго, дуго молио Бога да му опрости... Пуно нас је и пуно нам плодова потребно.

Ш

„Од ґрубу душу и ґавран беґа", а чини ми се да су све наше игре биле грубе. Нико нас није мазио, па и ми никог... Немој да те мрак затекне. Проћи ћеш кроз стотину хорор смицалица. А

лавеж, а мјаук, а совин хук, а чегртаљке, а брундање, а звекет ланаца, а пећински ветрови. Чувај се снежне грудве, пуњене каменом, да те боље звекне. А клечка, само ли коракнеш. Падаш у локву, кориву, трње, у балегу, сплачине и, посебно духовито, на оног с ким не говориш. Док си мајушан, набију ти шаку трутова у гаће или недра. Не уједају, ал голицање је неподношљиво. И пуним устима и конатом и кантом, и буретом, и локвом, и Ситницом. Прскају са свих страна. Никад не знаш шта је коме у устима. Као, жваће нешто, а цурак ти фијукне међу очи. Да смо биљке, а тако заливане, не би нас небо зауставило. У џепу никад динара, али гуштер, жаба, бумбар, чичак – увек. Нек се нађу. Да су космонаути полетали из мог села, још не би сишли. *Неко је однео стубе, а над Голешом, никад црње небо...*

РОДНА И РАДНА БИОГРАФИЈА

Мошо, крштено Момчило Одаловић: Рођен сам 1. априла 1947. године у Старом Грацком код Липљана, под Голеш-планином, у приобаљу епске реке Ситнице. Накнадно схватих да је датум рођења повољан за детињарије. Поетику сводим на лажуцкања, преувеличавања, јуначења, страховања, ситне подвале... ал само у мери разгоревања дечје маште и узајамног поверења.

До десете године, како и наука каже, упознао сам свет! Видео небо, Сунце, Месец, кућу, димњак, реку, снег, птицу, јагње, пчелу, девојчицу, трешњу, свадбу, слово, књигу, војника, старца, сахрану... Касније, ево и до ових дана, нагледах се многих, многих чудеса (урачунах и ову компјутерску пречицу до књиге), ал то је нанело ново време, па ми мање важно, некако подразумевајуће – и не подлеже чуђењима, каква савладах детињством. У накнадне информације схватих и то – да живим на Косову. Тек сеобом (1994) тврдо утувих да се у Смедереву догодих низбрдицом, као и Ситница. Моја завичајна река слила се у Ибар, па Моравом до Дунава! Овде, код села Кулич, нестаде у Дунаву – као утопљеница у општем расулу воде. Коинцидентно расулу избегличког народа.

Основну школу до IV разреда учио сам у селу, потом у Липљану – до VIII, као ђак пешак. Успутно изучавао живот. Шест километара у оба правца, вероватно отежано суровим, грубим сиро-

тињством, ал не памтим да сам то тешко подносио. Срећом, неке тегобне ствари деца лако поднесу и узнесу. Било је и Шиптарчића из околних села, ал никад, баш никад, нисмо ишли заједно, нит је било каквих успутних зађевица и мрких погледа. Тито је, у то доба, био прејак. Гимназију сам завршио у Кос. Митровици, а у Приштини студирао сх језик и књижевност. Радио сам као новинар „Јединства", потом уређивао „Ђурђевак", ћирилично гласило за основце.

У родној (завичајној) биографији опеване су или напричане многе сличице, прикупљене у ретровизору детињства. Причувах колико се могло, ал много, много тога, сеобом (несагледиво и непреболно) оста онамо занавек. И стране света, неопозиво! Ако је грижа стање осетљиве душе, а потраје до старости, у мом случају своди се на младалачку осионост и увреде – нанете старијим особама, на фудбалском игралишту, рецимо, ил било каквој беспредметној расправи. Накнадној непријатности подлеже и младалачко инсистирање на духовитости, које очас скрене у бесмислице, баналност, дрскост... Многих нема више, ил се размилесмо куд који... Тек, шта ми је чинити друго – до оставити казаљкама да све затрпају. Не, није ту било драматичних испада, ал зрелије године, бар у мом случају, опомињу да је завичај благородна колевка мајушног, историодног племена. Свет се прозлио, а моји сусељани остали оно што и јесу. Добри, безазлени произвођачи хлеба – „у светом заносу" – како песници зборе о стиховању.

ОБЈАВИО КЊИГЕ: *Мама је глагол од глагола радити*, *Друже тата, кућни команданте*, *Неко је украо ласту*, *Од амебе до бебе*, *Ветар ми од-*

нео панталоне, *Лирски покер са Трифуновићем, Ршумовићем и Радуловићем*, *Тако је било, пчеле ми*, *Јабуко мирисна*, *Молим те, чувај се*, *Петорица из српског са Трифуновићем, Ерићем, Ршумовићем и Радуловићем*, *Завичајни буквар* (појмовник), *Баба је ту, ја сам у Јапану* (роман), *Поправљамо низбрдице*, *Цртаониште игралиште*, *Ево сецкам воду за хрчка* (роман), *Где је лампино дете*, *Жича пчелино чедо*, *Дај ми све трешње* (приче), *Молитва за маму*...

НАГРАДЕ: Вукова награда, Награда „Десанка Максимовић", Повеља Змајевих игара, Забавникова, Невен, Грачаничка повеља, Златни и Сребрни Гаша, Горанова плакета, Новосадско Звонце, Златни прстен Фестивала поезије у Црвенки, Принц дечјег царства (Републике Српске), Гомионица, „Гордана Брајовић", „Раде Обреновић", Награда Сајма у Х. Новом, Златни кључић Смедерева, Даровница Песничких сусрета „Лазар Вучковић"...

Уз све награде и почасти, у сефу посебних драгоцености, чувам под тврдим кључем, познанства и однегована пријатељства с важним стваралоцима: књижевницима, сликарима, глумцима, музичарима... Дуго и предуго мислио сам да је оно мало неба над мојим селом – једино небо. Тек, нешто мало добрих песама, углавном дечјих, најбоље ми се као путне исправе – да кренем на пут „по позиву"! Дају ми путне трошкове и дневнице, да погледам још мало света у неким другим небосклонима! И будем, рекох већ, с драгоценим личностима наше духовности.

Бавим се илустровањем и опремом књиге, уметничком столаријом, уметничком фотогра-

фијом и скулптуром; имао више самосталних изложби „Мошове занимације". Осиротелим писцима илустровах књиге. Ако се обрадују, ето и мени радости. Најлепше достигнуће: о Никољдану умесим славски колач, украсим га, испечем.

Од 29. септембра 1994. живим у Смедереву, у својих 7,5 ари коначне отаџбине. Шта је то што ме на свом поседу, омеђеном са 120 метара живе ограде, чини живљим и јачим, шта ми враћа самопоуздање, изгубљено сеобом? Башта и свакодневна упослења – здравија ми од креативних, разноликих занимација, свакако! У башти, гле у мојој башти: храст – Живојин, бадем – Горчило, трешња – Десанка, вишња – Вишеслава, дуња – Душанка, смоква – Трајанка, три дрена с Косова Миладин – Костадин – Вујадин; имам и декоративног, грменастог биља, а у дворишту раскошне брезе Олга, Волга и Долга!

Свеједно, овако белокос, повремено се склањам из спољног света, а онда надођу унучад и изведу ме напоље, да ми покажу свет! Играмо жмурке, па кад ме пронађу – наглас запљуну: – Пу деда! Нису ли то тренуци чисте поезије!

САДРЖАЈ

Писма, писамца, дописнице
УЗЕХ МАЛО ПОТОЊЕГ ВРЕМЕНА

Поштанско сандуче Десанке Максимовић 8
Разгледница са Цера 10
Зидање гроба 12
На руке Јакову Гробарову 14
Прољеће Амбра Марошевића 16
Вопопашар 19
Ршуме, јеси ли знао Црњанског 22
Која је ура 25
Низ казаљке истекло 26
Цртанка Милована Данојлића 27
Што ли нам се неће, леско 28
У Колу српских сестара 30
Сиротињска, или Власотинце петком 32
Под сто пљувачке 34
Даринки опустошеној 36
Тврдоломче 37
Снијег на Шавнику 39
Смехокази 40
Песма је борилачка вештина 42
Имаш ли дрва 44

ДОБРО ЈУТРО, ВЕЛИКА ХОЧО

Неродимка 49
Добро јутро, Велика Хочо 50

Крста бунарџија 52
Да сецкамо воду 54
А си понео паре..... 55
Јажинце..... 56
Дрхтавица 57
Помагај, Боже..... 58
Железничка станица Прилужје 59
Од Голеша светлуца 60
Пчела Јевросима 61
М.О. украо ласту..... 62
Зочиште 63
Птице косовчице 64
Да дођеш на жалос..... 65
Агапије 66
Цвокотало 68
Нема плакање..... 69
Клечка..... 70
Гранчица босиљка 71
Звaћемо Трајанку..... 72
Не ми упадај 73
Трајко се изгубија..... 74

ПОРОДИЧНЕ СЛИКЕ И СЛИЧИЦЕ

Мама је глагол од глагола радити 77
Код маме унутра..... 78
Слово о рађању 79
Молитва за маму 80
Не буди сам 82
Родитељица и родитељ..... 84
Молим те, чувај се..... 86

С родитељима само строго 87
С мајком нешто није у реду 88
Укрштеница 90
Качамак 91
Нос вам загорео 92
Кутија за дугмад 93
Ма, каква дивота 94
Кућни команданте 95
Ало, овде ја 96
Апћиха 97
Мама, купи ми баку 98
Тако је пукло 99
Балада о затуреном деди 100
Куд се деда денуо 101
Како ме баба лаже 102
Како ме деда лаже 103
Како деда прави оклагију 104

ШТА ТРАЖИШ У ВАСИОНИ

Да зуцнуо ниси 107
Шта тражиш у васиони 108
Твоја звезда будалица 110
Јагличице, не гледај високо 112
Прекоокеанска 114
М. ме много нервира 116
Лампино дете 118
Мирис пролећа 119
Цвећара за Цвеју цветокрадицу 120
Бескрајна 122
Пролепшавалица 123
Медени јупитер 124

ПОПРАВЉАМО НИЗБРДИЦЕ

Ја теби, ти мени 129
Поправљамо низбрдице 130
Хајдемо до Честобродице 132
Козја тужбалица 134
Јаре које је волело да чита 135
Продавница мрака 136
Висеће језеро 137
Божић у брдима 138
Кокошка се сели у топлије крајеве 139
Чија је ово трепавица 140
Харалампије Капларевић 142
Да чујемо Вука 143
Иду ли за мном 144
Пссст, иде страх 146

СКАЧЕМО У НЕБО, ТАМО ГДЕ ЈЕ ПЛИЋЕ

Три-четири, сад 149
Мрвуљко 150
Којим путем 151
Замајавалица 152
Тиквичад 153
Мајмунска 154
Мртав мравојед лежи у трави 155
Сто на сат 156
Да тражимо цврчка 157
Не лажи, лажо 158
Ветар ми однео панталоне 159
Потресно писмо 160

Даје се на знање 161
Питалица 162
Не бежим више 163
Стрептокока 164
Скочипесма 165
Кад се стршљен женио 166
Хајдук Гојко 167
Жмурка 168
Зрно сусама 169
МомчилоРадојица 170
Ено Момчила босог 172
Радна акција 173
Чика Јовина странка 174
Бројалица 175
Пролећна реклама 176
Радуј се 177
Хоћу велику тачку 178

ПОД КРОВОМ САБОРНЕ КУЋИЦЕ

Озима песма 181
Кандило 182
Ваистину 183
Божић Бата 184
Жишка среће 185
Чесница 186
Материце 187
Оци 188
Сретење 189
Врбица 190
Велигдан 191

Рекло јаје 192
Мирис пролећа 193
Младенци 194
Ђурђевдан 195
Листопадна 196
Славски колач 197
Славска свећа 198

ЖИЧА ПЧЕЛИНО ЧЕДО

Истим дахом и замахом 201
На почетку беше млеч 202
Обданица 203
Тишина, Трајче збори 204
Јанко послушанко 206
Дружица 207
Где то живи Прокопије 208
Артбедријан 209
Жичуле моје 210
На вучијој греди 211
Идем, душе ми 212
Везивање ветра 213
Да се зрно зрном веже 214
Шака дрена 215
Дочитавање плећке 216
Не дирај нас, сумрачице 217
Благоживић, благо њему 218
Босиоче неодморче 220
Сироти Угљеша 222
Танкосава 223
Зујалица 224

БЕСЕДА

Благосиљалице у свакодневним тегобама..... 227
Азбучним путељцима
до оно мало биографије..... 233
Родна и радна биографија 247

Мошо Одаловић

ДОБРО ЈУТРО, ВЕЛИКА ХОЧО

ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ

Издавачи

ЗАДУЖБИНА „ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ”

Београд, Скерлићева 1

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ

Београд, Скерлићева 1

За издаваче

Бојан Ђорђевић

Ласло Блашковић

Уредник

Бојан Ђорђевић

Припрема и штампа

Чигоја штампа

office@cigoja.com

www.chigoja.co.rs

Тираж

300

ISBN 978-86-82377-55-9 (ЗДМ)

ISBN 978-86-7035-385-5 (НБС)

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

ОДАЛОВИЋ, Мошо, 1947-
Добро јутро, Велика Хочо : изабране песме /
Мошо Одаловић. - Београд : Задужбина
"Десанка Максимовић" : Народна библиотека
Србије, 2017 (Београд : Чигоја штампа). - 260 стр. ;
22 cm. - (Награда Десанка Максимовић ; књ. 22)

Тираж 300. - Родна и радна биографија:
стр. 247-250.

ISBN 978-86-82377-55-9 (ЗДМ)
ISBN 978-86-7035-385-5 (НБС)

COBISS.SR-ID 231304972